

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Daaktér 1.
Telefon: 192. — Hirdetések díjxabán szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felölő szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre —
korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. A
Egyes szám ára 15 fillér.

A jövő biztosítéka.

Mindnyájan érezzük, hogy ütött az utolsó óra. Ellenségeink még egy utolsó, hatalmas támadással kísérletet tesznek, hogy a győzelmet a maguk javára esküdják ki. Védő bástyáink azonban, mint a leghatalmasabb várak, sziklaszilárdan állanak ellen minden, az eddig nem ismert hatalmas támadásnak. Erőnk kifár a harcmezőn szinte felülmulják önmagukat, s vítétségük s kitartásuk a világtörténelem egyik legszebb ténye lesz.

De amint mindnyájan érezzük s mindnyájan tudjuk, hogy a küzdelem a tetőfokát érte el, úgy a közvélemény az embri-
lekkelben felsarjadzik a bekevégy, melynek ma már olyan erős gyökere van, hogy annak eredménye, gyümölcse nem lehet messze.

Hogy azonban közeledünk a béke első nyomaihoz, ahogy a jövő előttünk lassan-lassan kitárul, mindinkább éreznünk kell azt, hogy a béke eredményességéhez nemcsak a győzelem ereje szükséges, hanem a

nemzetek beléletének teljes szilárdsága.

Tagadhatatlan tény, hogy mi, akik mégis aránylag a kisebb nemzetek között foglalunk helyet, eddig minden tekintetben oly teljesítményekre tékinthetünk vissza, melyek a mult nagy időket is jóval túlhaladják. Mert amint a háború méreteiben hatalmas óriásai fejlődött, éppúgy a teljesítmények egész tömege harult a nemzet vállaira.

Természetesen elsősorban a pénzügyi helyzet szilárdsága az előfeltétele, mely a jövőt biztosítani hivatala van. Mert kérdjük, ha eljövend az idő, mikoron a hadakozó felek békeasztalánál a tárgyalásokat megkezdik, nemcsak ama nemzet megbízottjának lesz-e szava, komoly és döntő befolyása, melynek nemcsak hadi, hanem pénzügyi ereje is megingathatatlan? Nyugodtan nezdünk azonban a hatodik hadikölcön elé, mert a magyar nemzet, mely ny fenséges nyugalommal tűr és áldoz mindenkor, meg fogja tenni itt is a kötelességet.

A kath. főgimnáziumi énekkar egyházi hangversenye.

Szombaton este a város közönségének jelenlétében, a felső templomban lezajlott a főgimnáziumi énekkar második egyházi hangversenye. Tartalomban talán túldús, sikerben izmosodva, a hozzátörtök általános dícsőrségtől koszorúza az előbbi év egyházi hangversenyéhez minden méltón sorakozik.

Várounk zenéiieg művelt közönsége örömmel fogadta ezt a hangversenyt, mert minden száma tökéletes, művészi reprodukció volt. Tehetségének s tudásának legjavát adta minden szereplő s Dr. Lukács József piarista tanár önzetlen munkájának gazdag sikeréhez újabb emléket költött. Az énekkar határozott, tökéletes, színes jól intonált volt minden számban. A partitúra minden követelménye szíves s öntudatosan érvényesült. Pedig Filke, Mettenleiter, Mozart, Preyer értékes alkotásai ékesítették a műsort.

Az énekkar együttesének gazdag tartalmához ízlésesen válogatott szövegek, költőiek, vonósnégyes és egy klasszikus egyházi zenei zenei művelés. Mind előkelő ízléssel, technikai fejlettséggel, tudással s élményedéssel interpretálva gyönyörködtette a hallgatóságot, amely lélegzetszeggett figyelemmel hallgatta, élvezte s csodálta a két órási műsor minden számát. Händel Igné Improvisationja orgo-

Arany János költői művészetéről.

Írta: Kovács Antal.

(II. Folytatás.)

Arany pedig a szerkesztésben elsőrendű művész. Előre készített terv szerint indult munkára s azért tudja is, mit hová kell tenni, mit lehet elhagyni, mit kell okvetlenül fölvenni az elbeszélés keretébe.

Arany költeményei mind, az epikaiak és líraiak egyaránt a művészi szerkezet miatt válnak ki. Még legnagyobb tejedelmű s szerkezet dolgában leglazábbnak tetsző eposzában, a Toldi szerelmében is minden részlet beleszövése megokolt. Hiszen a nagy teret elfoglaló nápolyi, boszú olasz hadjárat Toldi férfikorának lovagi szellemére vet fényes világot. Nélküle meg nem értenők Toldinak, mint lovagnak bűnhődését. Ez teszi világossá, mekkora bűnököt kenhetek Toldira, hogy ő, az ország egyik első vitéze, nem vehet részt e nagyfontosságú s a király szívéhez annyira közelálló fegyvertényekben a maga neve alatt és vitézi öltözében meg fegyverzetben, hanem Frater Mikola álnevén, barát-kánzsába öltözten és karikás ostorral fölgye-

verezve. De ugyanez a hadjárat teljes elégtételt s szolgálatot az üldözött hősnek, hogy a felfogott bűnöktől megtisztulva újra felölthesse lovagi öltözét, felköthesse kardját és tisztasággal viselhesse nevét. Ez okból a nagyterjedelmű nápolyi háború szorosan hozzátartozik a tárgyhoz és nem szerkezetbontó betoldás.

Kisebb eposzai, balladái meg a szerkesztésnek szinte boszorkányos ügyességét mutatják. Mekkora művészi készség kell ahhoz, hogy a Szondi két apródjának 19 versszakában két balladát beszéljen el; Szondiét és az apródkét. Hogy az V. László 15 rövid sorokból összerótt strófájában előadja a vihart a természetben és a király lelkében; megismertesse a magyar urak első menekülő királynak s a király első menekülő Hunyadi-párti főuraknak sorsát!

Micsoda ritka ügyesség kell ahhoz, hogy a Tengerirótsá balladában a Tuba Ferkó és Dalos Eszter szomorú szerelmét előző gazdaember a történetke egyes helyei közé állandóan beleszúrja az elbeszéléssel párhuzamosan lefolyó éjeli jelenségeket is de úgy, hogy azok a szomorú történettel némi értelmi kapcsolatban is állanak, mint a népdal kezdő sorai a tartalommal. Csakhogy itt nem kezdő, hanem későbbi közbeszúratos sorként jelentkeznek.

A szomorú történet kezdetén a dermesztő hangulat felszérére szolgál az a betoldás: „Hűvös-

éj lesz, fogas a szél." Dalos Eszti tisztá és ép szerelmi életének jellemzésére ezt hozza fel: „Teli a hold, most bővik félre", mintha mondaná, teli a szív, most nyílik meg.

Mikor Tuba Ferkó kísértetnyi kezdte Eszti, ezt avval magyarázza, amit mesélés közben akkor vesz észre: „Ahá! rókát hajt a Bodré!", mintha mondaná, megkezdődött a szerelmi vad üldözése. Mikor már Eszti is szíveli Ferkót, együttes éjeli kóborlásuk érzékeltére közebe szúrja a mesélő: „Téri a vadkan az írtást", azaz a veszedelmes szenvedély áttör az erkölcsi korlátokon. Mikor elbeszéli a gazda a szenvedély zavarára hallgatóságot leány bűnös szerelmét, ezt veti közbe: „Soha, mennyi csillag hull ma", a csilgall hullást erkölcsi értelemben is véve. A szerelmi mámorok vége, a juhász elköltözik a tájról, Dalos Eszter meg bújában sír. Ezt az állapotot így ismereti az éjeli jelenség betoldása alakjában: „Nagy a harmat, esik egyre", t. i. Eszter szeméből is. Mikor Eszti gyalgiztat el akarva titkolni előli önmagával együtt kisedést s együtt temetik el őket, mintha a temetést kiséző harangzást akarná érzékíteni, beleszövi az elbeszélésbe közvetlenül érzékeltését: „Az a Lombár (őkör) nagy harangja". S midőn Tuba Ferkó végre haza kerülve hirt vesz a gyászszertől, a mesélő közbekelei: „Kuvikol már az esz-anya", t. i. a bagoly, mint a népfelfogás szerint

nára az igazi művész orgonajátékának bemutatása volt. Ave Máriaja olasz stílusával, elevenségével megkésztetve Neumann Károly fiómon, subtilis tenorjában v. Pescekné Ignác gordonka kíséretében. Érzést dalolt Bilék Ednár d. h. Religiozója, Pescekné Arioso szólója s. Andanteja, Hofrichter Emma s. Labor Mariaka Preghiera kettőse aolás tónusával, azután Hofrichter, Labor Mariaka, Pescekné Ignác s. Dr. Lukács József vonós négyese, amely számok méltatára a szép és terjedelmes tárgyi műsorban elősegítette a műlévelzet tökéletességét.

Emeljük ki külön az egyházi szonáta bemutatását, amelyhez hasonló nálunk még nem került műsorra. Jakóby Antal közbeszólt három énekszáma a műsor művészi értékét plastikusabban tette hangjának erejével, művészi értékének finomságaival. Szereplése újabb diadala volt tehetséges művészetének.

A haogverseny anyagi eredményéről hamarosan beszámolunk.

Bogenrieder Józsefné ajándéka.

A felső templom számára Bogenrieder Józsefné urasszony egy művészi kivitelű, aranyhímzésű vöröszíni miseruhát ajándékozott 500 kor. értékben.

Az új miseruhát Horváth György piarista házfőnök áldotta meg s az alkalommal Dr. Lukács József piarista tanár tartott szent beszédet. Ennek végzetével a hírek 90 koronán felül adtak ismét össze új miseruhákra.

Ugyanez alkalommal áldották meg Dr. Fábán

Zeigmondó és Rubint Károlyné urasszonyok értékes violaszínú miseruháját, melyet a felső templomnak ajándékoztak s egy remek aranyhímzésű sötét miseruhát, melyet Dr. Lukács a hívek adakozásából szerzett bé 520 kor. értékben.

Közművelődési gyűlés.

Dr. Pliháli Viktor elnökletével kedden délután a városban a közművelődési bizottság gyűlést tartott. Ezen a színház nyitása s egy felsőbb leányiskola létesítésének kérdése került szóba.

A százszázadik vasárnap

A keresztény időszámítás szerint ebben az évben lesz a százszázadik vasárnap Julius 8-án lesz. Az eset kiszámítása nem egészen egyszerű, mert a tudósok nem tudnak meggyezni benne, hogy a Krisztus születése után való negyedik év szökőév volt-e, vagy sem. A mi időszámításunk szerint közönségesen minden négygyel osztható év szökőév. Amde ismeretes hogy az első évszázad első felében a szökőnapok beillesztése rendeltentl történt. Tehát még nincs döntő megállapítva, hogy Kr. e. 45 év és Kr. u. érek közötti időben melyeket számítottak szökőéveknek. Tudományos körök azt a feltevést fogadták el, hogy Krisztus születése után a nyolcadik év volt az első szökőév. E feltevés alapján anno Domini 1. január elseje vasárnapra esett és ebből már önként következik, hogy 1917. július 8-ika a százszázadik vasárnap.

hetetlen tökéletességű kapcsolatára, a házagok áthidalására, az egészek valóságos tételére. Hiszen Toldi kalandjai kézen vannak Ilosvainál, Széchi Mária szerelmi története Gyöngyösinél, Buda halála töredékes krónikáinkban. Amde ami azoknál nyers anyag, rendezetlen tömeg, akárhányszor értelmetlen adat, az Arany kezében természetes, érthető és életteli fölrüházott rendszeres egészzé alakul.

Aranyak a művészköltő rangot másodszorban jellemző ereje adja meg. Hősei nemcsak általában vett emberek, hanem minden mástól különböző gyönyörű. Még ez sem elég neki. Nemcsak egyénekre teremti őket, hanem magyar egyénekre. Hozzájuk hasonlókkal egyetlen egy mintaképén sem találhatik, de a maga költeményeiben sem fordulnak elő kétszer, mind önálló, mind eredetiek. Csak maga a Toldi trilogia is ugyanez főhősrel három egymástól elütő jellemet léptet fel úgy, hogy alaptalajlansága mind a háromnak ugyanaz. Amde az idő, az életpálya, a környezet hatása alatt mennyire nem hasonlít a fiatal Toldi a lovagvá vált Toldihoz s ez merőben különbözik az élet észéhez jutott Tolditól. Csak a nagy erő s a hirtelen harag jelentkezik mind a három korban alapsajlésség gyanánt.

S mennyire igaz a képzeletből elővarázsolott Rozgonyi Piroksa lelki életének rajza? Toldi viteli híre fölkelte érdeklődését, sőt titkos szerelmi érzését. Az érte leeresztett sirarostállyal harcoló hősből öt sejtő szűzes lelke. A harc után Toldi helyett Tar Lőrinc jelentkezése a gyözelmi díjért, Piroksa kezért, minő csalódást, sőt sértett önértéket felt a lányban? Hogyan, milyen reménykedéssel várja a tévedés kiderülését s odázza el a Tar

HIREK

Meghívó

Rónai Paula nővér, a Szeccsiai Mészirtársulat baltajai Budapestről, június 12-én kedden délután 6 órakor a városba nagyertermében a Keresztény Jótékony Nőgyűlés, valamint az Urasszonyok, Urleányok és Urak Kongregációjának vendökségével, „a cseccsenbőveléről és hadi árúak gondozásáról” előadást tart, melyre mindenkit tisztelettel meghív Nagykanizsán, 1917. jun.

A plebánia hivatal.

Belépő-díj a fenti jótékony órára 1 korona.

Ünnepi körmenetekhez beosztott sorrend: 1. Iseolás gyermekes. 2. Máciársulati hajadonok. 3. Jézus Szívtársulati hajadonok. 4. Őszes hajadonok. 5. Katolikus legényegylet. 6. Ipartestület. 7. Karmester az éneklő férfiakkal. 8. Katonasság. 9. Urak kongregációjá. 10. Urasszonyok kongregációjá. 11. Urleányok kongregációjá. 12. Papság. 13. Hivatalos hatóságok. 14. Katonasság. 15. Szent Ferenc harmadik rendje. 16. Őszes asszonyok.

Kértnek az ájtatos hívek a körmeneteknél az előírt sorrend szerint csatlakozni.

Plebánia hivatal.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Lőrincel köntendő házasságot? S mikor a cseh fogasba jutott Toldi városába beleu, milyen daccal nyujtja kezét kellett kerőjének, mennyire boldogtalan vele? Mikor pedig a szerelmi lázól gyötört Toldi haza kerülve Piroksa férjét párviadalmal megöli, a kezéért esengő lovatog minő nemes büszkeséggel utasítja el, mert hiszen köztük megölt férje holtteste áll tiltólag. Végre is hogyan temeti el szive boldogtalanságát az apácaklambomb és stüled kofái sirjának rideg karjai közé s mindez oly természetes, igaz és megragadó, hogy Arany jellemző művészetének legtektelesebb remeke.

Avagy ki tudja a nagy Etele, hun királyról főnségesebb és mégis realisabb képet festeni, mint 6. Etele nemcsak egy bárbár csoportnak bárdolatlan, kedvtés ak a vérontásban és doláiban lőző hódító; vezére; hanem a népcsoportból nemzetet szervező egység, a messze jövőnek dolgozó államférfi, győzhetetlen hadvezér, retentő, de igazságos bírós emellet a családi életben valósgos ember. Olyan ember, mint akármely más, ki csak úgy játszik kedves fiával, mint akármelyik alattvalója s csak úgy eltűri a gyermek apró zarnokságát mint más. Hogyan lesz e kivételes egyén; „világ bölölye” méltos testvérnyílkos, azt az emberi léleknek a titkos besugós hatása alatt átváltozó természetével s Buda alattomos cselészével nével magyarozza meg és hiteti el a költő. Hogy Széchi Mária mi okból teszi le a győzelmes viselt kardot, pajzost és sisakot, arra feleletet adat az előt arval az igazsággal, minek is van a szív, s a szívben szerelem? (Tóth K.)

(Folytatás következik.)

a halál madara. És így tovább. Minden ötödiknek betoldott sor a jelen éjszakai jelenségét is, meg a mult történetét is magyarozza.

Érdemes szerkesztési ügyességek nyilvánulnak megfigyelni, hogyan és miért alkalmazza a leírását és a melleszemény beszurását. A leírás nemcsak a költemény hosszabb tételére előz, hanem a belső állapotnak mintegy külső jele vagy az elhíhetés eszközeje. Mikor Toldiban már bemutatja a költő Miklóst vitézzé lenni vágyásával s Lacfi részéről való megszegyenítésével, elhagyja a főhőst s az anyai házban folyó lázas sütés-főzés rajzába kezd. Amde ez a betoldott rajz érzékelteti azt az időt is, míg Miklós a mezőről hazatér. Miklós budai kalandjának, az elszabadult bika megfékezésének melles beszöve nemcsak az ifjú hős lélekjelenlétének és tömerdek erejének szemléltetésére való, hanem hihetővé teszi az időt is, mely alatt Bence az aggodó anya küldeményével felérhetett Nagyfalu-ból Pestre.

A mulatozó Miklóra betekintő piros hajnal egyuttal a fii piros reményének jelképe is, a hervadó szaj rajza Toldi életében a főhős lehangoztásának rázetését s szolgálja.

A szerkesztésben mutatkozó nagy ügyessége abból a körülményből is foly, hogy Arany már kész költői anyagot dolgoz fel. Mert úgy mese ki-gondolása helyett a már készen levőnek művészi elrendezésében mutatja meg erejét s az anyag új-ágának hiányért a kidolgozás szépségével és tökéletességével kárpótolja az olvasót. Természetesen, ha nem kell fantáziáját új mesék és alakok létrehozásán fárastania, több ideje marad a hatalmas elrendezésre s a részek természetes és utólr-

Szülőváros Nagykanizsán.

E hét szombatián nyílt meg a szízeszezon városunkban, amely alkalommal Fűredi Béla megérdemelt színtársulatával körünkbe lép.

Nem akarunk előre diéshimnusz zengeni, de el sem hallgathatjuk azt amit a társulatnak pécsi társulatnak szerepléséről hallottunk, miszerint a fényes érkeési siker mellett oly horribilis anyagi eredményt zárt, mely minden diéshimnusz felülmúl.

E nehéz időkhöz is örömmel időzöljük a társulatot s tenni szereléséhez a legfényesebb sikert kívánjuk.

A hadikölcsön és vidékünk népe.

Járásunk földművelő népe eddig mind az öt hadikölcsönből olyan hazafias felbuzdulással vette ki részét amelyet jogán állítottunk mind az öt esetben követendő példakép más járások népe elé. Amint értesülünk, járásunk hazafias népe a hatodik hadikölcsönnél sem tagadja meg azt, hogy ezáltal is példakép akar szolgálni s lelkes buzgalommal siet pénzét a Hazának kölcsönbe adni, úgy, hogy a hatodik hadikölcsön sikere itt nálunk máris biztosítva van. Természetesen, járásunk lakosságának e hazafias áldozatkészsége a legnagyobb örömmel tölti el bennünket, mert ebben járásunk lakosságának intelligenciáját látjuk — Vegye is ki a részét mindenki, aki teheti, az új hadikölcsönből, amely mellett, hogy hazafias kötelesség, de a legjobb tőkeelhelyezés is.

Hol legrádjabb a buzát ?

A háborúnak, illetve a háborús gazdasági viszonyoknak sajátságos tünetével találkozunk az Egyesült Államokban, amely pedig ma még tulajdonképpen csak papíron van a háborút és nem hangzott el részről az első agyútlóval sem Erdemes az amerikai buzák alakulásával tizésszeben foglalkozni, mert nem minden érdeklődik az a tanulás, amelyet ezebből levonhatunk. Newyorkban a buzát ma :07 centtel jegyzik s tösezen, annak métermassájáig tehát Amerika legnagyobb piacán 55 korona a valutadiferenciák számbatáza velele után. Ha számításba vesszük, hogy 1914 július havában, tehát közvetlenül a háború előtt 77 centtel jegyzték a chiliái rősdén a buzát, megállapítható az ez évi május hó 3-iki jegyzéseknél szemben a négyezres áremelkedés. Ime, a nagy szeszüzletben Amerikában a háború első szellője zúgva magára hajtotta fel az árakat! Magasabb, mint amilyen árak a külföldi behozataltól teljesen eltérő körülmények között piacain árványesek a háború harmadik esztendőjének utolsó negyedében!

Nyolc napig nem evett egy 93 éves ember.

Nagyváradról írják: Nagyvárad legöregebb embere nagyon jól ismerték Jankay Mihályt az a hatvan esztendőjét, amelyet állandóan a temetőben a sírok között töltött. A kilencvenhárom éves, friss, erős öreg már a Zöldkerti temető sírásója volt, amikor a mai Nagyvárad megszületett, — senki se tudta a korát, csak azt, hogy nagyon öreg lehet és hogy nemzedékeket látott kihalni. És amikor jöködve volt az öreg Jankay Mihályt, kacsintott a barátaira: — Huszezer embert tettem el én eddig. Talán kifutja harmincezer. Csak hogy elfogyott a tételme. Nyolc nappal ezelőtt a szájába lőtt egy revolverrel.

A golyó jól talált, teljesen összeroncsolta, szétlépte az arcát, száját, torkát. — A vén sírásó még sem halt meg. Elvitették a közörlőházba, ott nyolc napig birkózott a halállal! Az orvosok azt mondják, feltétlenül fölél, ha enni ind. De etetni se lehetett, — még mesterségesen sem. Nem is a szájába pusztult bele, ézi kibírta volna, — de öhen vészett, nyolc nap egyfolyton, kínzó koplálás és éhség után 2-2 utolsó kívánsága az volt, vigye ki a Zöldkerti temetőbe, ott legyen a ravatala, oda is temessék az ő huszezer halottja mellé. A kívánságát teljesítették.

A Hazának nemcsak jó katonákra van szüksége, hanem pénzre is! Minden egyes korona, amit hadikölcsönbe fektetünk, a diadalmas békét hozza előbbre!

Előjegyzéseket elfogadják az összes nagykanizsai takarékpénztárak és bankok.

Nem lesz rekvirálás.

ha mindenki, akinek felesége van, jószívűre hallgatva felajánlja az ellátatlan részére azt, ami saját megilletésére feltétlenül nem szükséges.

Nehéz időkét élünk, a háza minden embernek, minden fiának kötelességeket ró elő, de kétszeresen azoknak akik itthon, az ellenségétől távol megvédték helyen végezhetik kötelességeiket.

Nem hiszünk, hogy ezt át ne látnak épen azon jobb módúak, akiknek feltétlenül van feleségük, ha egy kis önmegtartóztatást gyakorolnak magukkal szemben. Erre itt városunk polgármesterének felhívása, erre a józan ész és a némes hazafias emberbaráti kötelesség.

Adja tehát oda kiki a mi neki feltétlenül nem szükséges, nehogy a hatóság karhatalommal legyen kénytelen azt felkutatni s erőszakkal elkobozni azoknak; a részére, akik éheznek, akik életért könyörögnek s akiknek gyermekei, övei lán éppen a legnehezebb harcot vívják ott a frontokon mindnyájunkért.

Nincs cukor ???

Delogy nincsen! Csak tessék a piacon végig sétálni, 20—30 eukorásútot társ fel garmadával a cukorkaféléket naponkint s az utcán szédülő török feszes limonádésok is bővíben vannak a fagyaltnak és cukornak.

Amde a közönség, dacára, hogy Pünkösöd ünnepe után állunk, eukorhoz még mind-zideig nem juthatott.

Nem akarjuk e helyütt tárgyalni, hol itt a hiba. De mindenesetre komikus és bosszantó jelenség, hogy amíg egy pár dolgozni nem akaró lenyúló pincifokának bőven kerül eukora gyártásra eukor, addig a közönség nem juthat egy deka eukorhoz, még betegje számára sem. Szomorú s leverő jelenség ez annál is inkább, mert nincs aki ezen segíteni akarja, amikor lehetne könnyűszerelel.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyező Hivatal Átvételi Közlönménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztályból gyorsan felkészítéssel készít elő a

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. : Nélkülözhetetlen magántanulóknak, műveltség-terékveknek.

Üzemek fémanyagának lefoglalása.

A Budapesti Közfőny legújabb száma közli a kormány rüdelét az üzemek és vállalatok készletének fémanyagának hali előkora való lefoglalásáról. A rüdelet szerint minden ipari és egyéb üzem tulajdonosa megengedni köteles, hogy gyári készleteinek, gépeinek és berendezésének részöl, glómból önből, ezek övezet-iből, ugyiszen nikkeltől álló anyaga hadikölcsökre lefoglalassék, vagy hogy üzeme oly más rendszere alá, mely általános utató az özből a fentemlítt fémeket ki lehet vonni. Azt, hogy az igényberétel feltételei fentörömk-e; a törvényhatóság elő tisztviselőjéből, mint előnköb, a katonai igazgatás ügyi tisztviselőjéből és az ügykörök szerint érdeklített miniszterek egyik képviselőjéből álló bizottság állapítja meg.

Putnik vajda meghalt.

A szerbek híres hadvezére, Putnik tábornok, volt főparancsnok, Nizzában meghalt. A két balkáni háború óta sokat emlegettek a nevet, akkor lett vojvoda, de szerep jutott neki a magyar hatóságok javallatos eljárásának jóvólából a mostani nagy háborúban is. Emlékezzék, hogy 1914 nyarán, amikor elrendelték a Monarchia haderejének mozgósítását, Putnik vajda a leányát egy osztrák fűrdőhelyről Budapestre át siettet hazafelé. Mivel akkor már megvolt a hadállapot Szerbiával, feltartózták és internáltak a tiszt kasszinó épületében. Oszakmar aztán hazabocsátották, bár csak arra való tekintettel is, hogy beteg. „Nem akarjuk megfosztani szerb hadsereget generalisszimustól” — hangzott a hivatalos megokolás. A világháború első időszakában ő vezette a szerb hadsereget és pedig szerencsés volt. Megállította ősi offenzíváját, majd december 17-én emlékezetes sikert ért el Grni Milanovánál, amikor is merész elhatározással elvonta a bolgár határról a csapatokat és a Potiorek, Frank seregek ellen küldte. A Mackensen-, Kövess-, Gallwitz-offenzíva már nagyon betegten talála őt. „Emlékezzetek 1914. dec. 17-ére!” — ezzel végződött utolsó hadseregparancsa. Be sem várta országának katasztrófáját, hanem menekült biztosabb helyre. Egy darabig Délolaszországban volt, majd Nizzába költözött, ahol most utolért a halál.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Nélkülözhetetlen rendelkezés magántanulóknak, — önkéntes vizsgára készülőknak. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet ára 15 kor Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra jutál a közönség. Mindenki előadása a kinematografia legelőrebb és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház ágilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb moziműsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművész nő szolgálja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatótól.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem a jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúrámban tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajldits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború legújabb krónikája. Irásban és képen az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború történetét, az mind elénk tárja a történelmi korszakban Erdélyország, művészi művelés és előkelő ízlés jellemző Horvát Földet a határait, az Új Idők, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbájosításokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Újság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Központ Néplap”, a legelőrebb újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— A „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzatot közzel küld a kiadóhivatal.

MILKA
Suchard
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

A világháború minden mozzanatáról bõ, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám

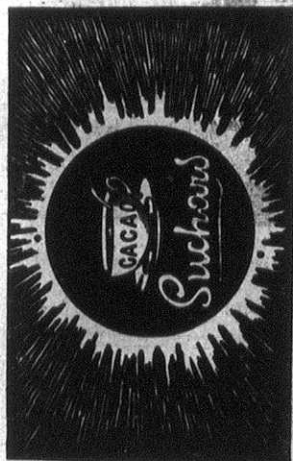

NÉVJEGYEK

addig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készíltnek

Ifj. Wajldits József könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

IFJ. WAJLDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben

Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára

Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 189. — Hirdetések árszabása szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre —
korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. 5
Egyes szám ára 15 fillér.

Az aratás biztosítása.

A folytonos katonai bevonulások egyre jobban csökkentik az ország munkaerőjét és így ma gondot okoz a gazdáknak az a kérdés, lesz-e elegendő erő majd az aratás gyors elvégzéséhez. E fontos ügyben a honvédelmi miniszter a múlt héten az alábbi leíratot intézte Zalavármegye alispánjához:

Támpontok nyújtandók arra nézve, hogy a folyó évben elvégzendő mezőgazdasági munkákra előreláthatólag mily munkaerő fog rendelkezésre állni, e tekintetben a hadügyminiszterrel is lefolytatott tárgyalások eredményeként mihez tartás és tájékoztatásul közlöm, hogy katonai munkásokztalok sokkal csekélyebb mérvben lesznek az egyes munkabizottságoknak kiutalhatók mint az az előző évben történt.

Tudatában annak, hogy a hosszúra nyúlt háború folyamánként a múlt évhez képest ismét újabb munkaerők lettek a gazdaságokból elvonva, mely körülmény szörvényszerűen árt is eredményezheti, hogy a rendelkezésre álló összes munkaerők hely-

hez kötött — állandó — alkalmazása mellett, egyes területek talán megműveletlenül maradnának, illetve a megmunkált területekről különösen a széna és gabona, de egyéb termények is idejekorán levághatók nem lennének; ezen bajokor segitendő, ajánlatos, ha minden egyes munkabizottság már most azonnali gondoskodik arról, hogy a nekik rendelkezésre bocsátott hadifogyókból a szükséges számban mozgósztalok alakíttassanak, melyek a vármegye területén belül a szükséghez képest eltolhatóak legyenek, mert csak ily módon remélhető, hogy a helyenként ideiglenesen mutatkozó sürgős természetű munkatöbblet, — mint például: a szénakaszálás, a vármegyék egész területén ezen mozgósztalok célszerű felhasználása segítségével idejekorán, sikeresen elvégezhető lesz.

A most vázolt eljárás analógiájára a kiutalt katonai munkásokztalok is — különösen természetesen azok, melyeknek vezénylési időtartama hosszabb — a tekintetben ellenőrzendő, hogy egy gazdánál (munkaadónál) csak a leghűségesebb

idoig dolgozzanak és azután — esetleg a vezénylési időtartam alatt több ízben is — más sürgős természetű munkák végzésére azonnal eltolassanak.

A hadifogyó ügyeleti tiszték ezen munkálatok körüli tevékenységükben a legmészebbben támogatásban részesítendőek.

Az alispán a honvédelmi miniszter e táviratát megküldte Zalamegye összes gazdasági munkabizottságának és egyben felhívta a folszolgabírák és községi előjáróságok figyelmét arra, hogy szigorúan ellenőrzésnek mindezt ennek pontos és lelkiismeretes betartására.

Madarak és fák napja.

A helybeli izr. elemi iskola f. hó 7-én d. o. 10 órakor Sugár-úti iskolában Madarak és fák napja ünnepeket tart. Ünnepi beszédet Halász Jenő tanító mond. Szavalnak: Havas Ilona, Székely Livia, Stöszel János 3. o. l., Pállos Ilona, Rosenberg Julika, László Ferenc, Menzel János 4. o. t. Vendégokat szivesen látnak.

Arany János költői művészetéről.

Írta: Kovács Antal.

(III. Folytatás)

Ámde nemcsak e nagy művekben, hanem a kisebbekben is aggodalmas gondtal rajzolja meg a hősök jellemét a teszi cselekvéseiket elhíhatókká. Nem hiába hatolt Sophokles, Shakespeare és Katona szellemi kincsének ismeretébe, kitűnően sikerült jellemrajzai remek eredményeként fizették ki a tanulmányozásukra szentelt fáradságukat!

Aranyt művészköltővé avatta harmad sorban tudatos választékosággal használt nyelve. Nyelvének bőséggel, sokoldalúsággal, színezet erejével, más nyelvre lefordíthatatlan magyarossággal a legelső hely illeti meg Aranyt.

Nyelvének bőséggét megérthetővé teszi az az állítás, hogy ő használt legtöbb szót a magyar nyelvészletről s hogy nemcsak a korában kelendő nyelvészből merít, hanem felkutatta nyelvünk múltját is a amit ott eredetinek, szépen hangzóknak és jellemzőnek talál: aggodalom nélkül felhasználja.

Nyelvének sokoldalúsággal az a sajátosság jár együtt, hogy minden műfajhoz, minden hangu-

lat hoz, minden körhöz alkalmazni tudja a megfelelő nyelvet. A naiv elbeszélés képviselő Toldi a maga parasztos hősvél a legegyszerűbb, de nem erőltetett népesség fényében ragyog. A Toldi szerelme romantikus eposzában az előkelő lovagok és lovagnők s a királyi udvar szójárásának izeltője-ként a finomkodó, változatos, nyelvhasználat járja. A Toldi estjében és a Bolond Istókban a szelid humort érezteti minden szó; Az elveszett alkotmányban és A nagyidai éjszákban a vaskos tréfa és komikum kevésbé változatos kifejezéseit szolgálják a célt. Amit pedig sokoldalúság szempontjából a balladákban produkál, az egészen bámulatra méltó! De megvan Arany nyelv művészetének színezet ereje is. A helyzetet és a lélekállapot ritkák tökéletességgel képes nyelvvel érzékíteni. S a csak nála előforduló tömörség teszi lehetővé, hogy néha egy-két sorral egész korokat képes színezni. Máskor a beszélő kora, avagy nemzeti-sége szerint váltakozik a nyelv színezete. Gondoljunk a Szondi két epizódjának török szolgájára s annak szavaira s állítsuk e mellé az apródok énekét s meg fogjuk érteni a költő nyelv színezet képességének fejlettségét.

A népv nyelv alapos ismeretén nyugvó magyarosságra pedig a nemzeti lélek legeredetibb kifejezésének egyikévé avatta. Az idegenszerűségűtől távol, de a sajátos magyarosság kirívó fitogtatása nélkül érezteti, hogy magyar léleknek magyaros

megnyilatkozása minden szava. S épp azért kifejezéseinek e népiesen nemzeti vonásból eredő szépségét csak magyar elme élvezheti a maga teljességében.

Eddig Arany mint epikus költőre a figyelmünket. Szóljunk egy-két szót Aranyról a lírikusról is. Arany lírája a komoly férfiaknak megbízható érzésekkel és bölcs gondolatokkal telt nem pedig a fiatal szívek lázasan forrongó érzéseit tükröz-tető versekből áll. Szerelmi láz őt nem bántja, nincs is egyetlen egy szerelmes verse sem. Legfőbbje a hitvesi viszony át néhány gondolatot lantjára, mikor a bizonytalanság kétségei közt hánykódó feleséget avval nyugtatja meg: Férfit az élet gondja! S egy versében a családi félszek melegét úgy énekli meg, mint minden gond előzőjét.

Ámde ha a nő iránt érzett szerelmelem nem ad is hangot, annál sürűbben, meghatóbban és főnősséggel zendül meg lírai költészetében a kazafias érzés, a hazát féltő gond megrázó hangja. A szabadságharc leverését követő komor idők fájdalom hangulata uralkodik emé nem versein leül annak, mennyire átérzte a nemzetet érf vesztéséget. Vigasztalan bánat ömlik el hazafias líráján s ez a bánat a kétségbeesés jajsavát hullatja legtöbbször. Az ötvenes években készült hazafias költeményének mindgyiké a lesújtó pessimizmus szivet hasogató kiáltása. Csak a hatvanas években pendíti meg a reményesség húrját is, kezd lelkeben

Minden Demosthenesnél szebben beszél a tett.

Vértől piroslik az Isonzó vére, felsikketően bóbolyok a nyugati frontokon is az ágyuk ezer halál okádra az ellenségre.

Országnak bátorsággal, érelfalként állnak faink az ellenség előtt s mint vészjósló Cherubok űzik a vad ellent árkaik elől, mely életünkre, nemzeti létünk megsemmisítésére ezeréves ödes hazánk felosztására törekszik.

Őt állának, ott öntik véréket dicső 20-asaink a mi legközelebbi véreink szoréteink. Nem rettegve, nem gyáva nyulként meglapulva; de acéloszt izmokkal a legnemesebb hazaszeretettől lángolva mint tizen istennyila esapnak le galád ellenünk.

S mi akik itthon vagyunk, kik véd-től tölzelyeinkén párnákra hajlatjuk le fejünket, mit adhatnánk egyebet a hősöknek, mint azt, hogy feleslegünket, nélkülözhető filléreinket a hadikölesünbe jegyezzük, hogy ezzel a háború sikeres befejezését s a béke eljövését sietessük.

Né kiesnyeskedjünk, ne tétovázzunk, ne kételkedjünk, adjuk oda amit fellet az ödes hazának, melyen nem szóval, nem hangzatos frázisokkal, hanem a nehez és súlyos viszonyok között csak tettel, áldozatokkal segíthetünk, mely minden királyos beszédnél ékezebben igazolja hazánai szeretetünket s áldozatköszöngünket.

HIREK.

Bangha pater Na ijkanizsán

Bangha Béla jezsuita atya szerdán városunkba érkezik, hogy esőtörtökön az urasszonyok és urleányok kongregációjában a tagfelvételét megtartsa.

RÓNAI PAULA nővér előadása. RÓNAI PAULA nővér, a szociális missziótársulat baltája Budapestről, június hó 12-én, keddén délután 6 órakor a városi háza nagytermében a Keresztény Jótékony Nőegylet, valamint az Urasszonyok, Urleányok és Urak Kongregációjának védnökségével, a cseszeművédelemről és hadi árak gondozásáról előadást tart, melyre mindenkit tisztelettel meghív.

Nagykanizsán, 1917. június

A PLEBÁNIA HIVATAL.

Belépődj a fenti jótékony célra 1 korona.

ÜNNEPI KÖRMEKNEZHEZ beszottl sorrend:
1. Iskolás gyermekek. 2. Máriatársulati-hajadonok. 3. Jézus Szivartársulati hajadonok. 4. Összes hajadonok. 5. Katolikus legényegylet. 6. Jpartestület. 7. Karmester az önéklő férfakkal. 8. Katonáság. 9. Urak kongregációja. 10. Urasszonyok kongregációja. 11. Urleányok kongregációja. 12. Papság. 13. Hivatalos hatóságok. 14. Katonáság. 15. Szent Ferencz harmadik rendje. 16. Összes asszonyok. — Kérnek az ajtatos hívek a körmenetnél az előirt sorrend szerint csatlakozni.

Plebánia Hivatal.

— A menekültek iródájának pénz kell. A nagy kiadás, amelyet a Menekülteket Gyámoltó Bizottság szinte csodás módon teljesített már közel egy éven át, kimerítette a pénztárt telje en. Az irrodnak most is 2000 koronára volna szükség, hogy fedezze kiadásait. Reméljük, hogy nemesleltő közönségünk az irrodnak segítségére siet adományával.

Jegyezzünk hadikölesont!

Még tizenkét nap van hátra a hadiköleson jegyzésére kitűzött időből, ezalatt teljesíteni kell köteleességüket azoknak is, akik eddig tétovázta. A jegyzések eddigi eredménye tekintélyes, de — sajnos — mégis vannak jlek, amelyek arra engedtek következtetni, hogy az országunk nem minden részében teljesíti a lakosság egyformá lelkesedéssel a haza iránt tartozó köteleességét. A késlekedők számára szolgáljon intő példaul a katonáság magatartása; hőseink nemesak vörükkel áldoznak a hazáért, hanem megfakarított pénzüket is kölöson adják az államnak, mert tudják, hogy ez elengedhetetlenül szükséges a háború győzelmis befejezéséhez. Legyenek méltók hozzájuk az itthonmaradottak!

Miért szállásolják a Landwehreket Kiskanisására?

Mind hangosabb kezd lenni a kiskanisaiak panasza, hogy a csehi Landwehreket állandóan hozzák és éppen csak a Főrián és Hunyadi terekre. A panasz indokolt Mert ha már Kiskanisásra kell elszállásolni; tessék akkor a többi utcákat is felhasználni, nem pedig állandóan az említett két téren lakó gazdákat nyuzni vele állandóan.

De ezt nem értjük, miért nem használják fel e célra a katonai reáliskola mellett levő 16 üres barakot s a sörgyár üres katókómbait ahol — 4 ezer ember lehetne elhelyezni s így a kiskanisai gazdák is fellélenének a folytonos zaklatástól.

A Hazának nemcsak jó katonákra van szüksége, hanem pénzre is! Minden egyes korona, amit hadikölesönbe fektetünk, a diadalmas békét hozza előbbre!

Előjegyzéseket elfogadnak az összes nagykanizsai takarékpénztárak és bankok.

— Országosan maximálják a fozelék és gyümölcs árát. A mult esztendőben nagyon kevés gyümölcs termett az országban és ami termett is, annak valóban megfizethetetlen volt az ára. Egy liter csereozsnye például, amelyért 1916-ben még 60 fillért fizettünk, 1916-ban 3 korona volt és ez az ár csak a legtrikább esetben szenvedett változást — a közönség javára. Hasonlóképen emelkedett a zöldség- és fozelékfélék ára is. Az idén a fozelék és gyümölcs árának rendezését is foltvette munkaprogramjába a Közélelmiszei Hivatal, ahol Osztróclucky Géza alelnök irányításával napok óta tanácskoznak a fozelék és gyümölcs forgalmának szabályozásáról és maximálásáról. A kérdés a körh forog, hogy legalkalmassab helyen miképen lehetne zöldségelosztó központot léte-

síteni. Szóba került a gyümölcskivitel és behozatal kérdéseinek rendezése is. Szó van továbbá a központi eladás rendezéséről és az árak maximálásáról is.

Elhalasztott befizetés

A nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önszegélyző Szövetkezetnél a f. hó 7-ére (esőtörtök) eső befizetések az ünnep miatt f. hó 8-án, azaz pénteken délelőtt lesznek megtartva.

A burgonya maximálása.

A hivatalos lap legújabb száma közli a miniszterium rendeletét, amellyel a burgonyáért követhető legmagasabb ár megálapításáról szóló rendeletét oda módosítja, hogy az 1917. évi termésből származó burgonyára június 15. napjától kezdődleg további intézkedésig a tavalyi maximális árak vonatkoztathatók. Az új burgonya maximális árát a miniszterium későbbi időpontban fogja meghatározni.

Az első reform-közéiskola.

A gimnázium és reál közéiskola évtizedes küzdelme nemokára megszűli az első reform-közéiskolát, mely a két irányzat harmóniába hozatalára törekszik és elsősorban a moderna filológiai fectet szult. Mint kolozsvári munkatársunk jelenti, Jankovich közoktatási ügyi miniszter elhatározta, hogy az első reform-közéiskolát Kolozsvárt állítja föl és szeptemberben már meg is nyitja az alsóbb osztályokat.

Lefoglalják a termést a cséplésnél.

A közlelmiszei tanács és hivatal behatón foglalkozt azal a kérdéssel, hogy miképen kellene a legigazságosabban elosztani az idei gabonatermést. Az eddigi tanácskozás arra a megállapodásra vezetett, hogy elfogadják azt a módot, amit a városok kongresszusa ajánlott a kormány figyelmébe. E szerint az idei gabonatermést már a cséplés alkalmával rekvirálnák és a gazdák bázisükségletének maximumát csak autátn, a Haditérmeny rt kirendeltségeinek utján juttatnák vissza a termelőknék.

Felsőszánczi

Bérgazdaságba kovács tanonc felvétetik.

Jelentkezni a gépésznél lehet.

Horváth János

géplakatos és okleveles gépész

cséplés alkalmazására

és a gép javítását

elvallalja. Cim e lap kiadóhivatalánál.

Szeretetadományokat a frontra szállit a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Külsőntiménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Lőwinger Amália** zongoraművészné szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatótól.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei joga. Írta: **Lukács József**, főgymn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyű stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatainak ismeretét minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képműben az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború harcterein történi, azt mind elénk tárja fotó és képműben. Érdekes, művészi kiváló és előkelő írást jellemzi Horvath Ferenc tollal, az Uj Idők, melynek minden száma aktuális közleményekkel, elbeszélésekkel és regényekkel is egyaránt a szépirodalom alapja. — Előfizetési ára negydedre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A **„Vasárnapi Ujság”** mind-ou száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negydedre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-az a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— Az **„Élet”** szépirodalmi és művészeti havi lapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot meglehetősen olcsónak figyelmeztet. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 16/e. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámmal kézzel küld a kiadóhivat.

MILKA
Suchard
KITÜNŐ ALPESI TEJCSOKOLÁDÉ

A világháború minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 "
Negyzedre	9 K. 80 f.
Egy hónapra	9 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám

VIZSGÁKRA

osztályösszevételre, a középiskola minden osztályából gyorsan felelősséggel készít elő a

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. :: Néklözhetetlen magántanulók, műveltségre törekvőknek.

A „ZALAI KOZLONY” — egyes számonként kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében és Horvath József hírlapárústónál, Főter

Osszefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Néklözhetetlen rendes- és magántanulók, — önkéntes vizsgára készülőknél. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet ára 15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ÍRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára. Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket árajánlás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feladószerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Elsőfélévi ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korosra, negyedévre 2 korosra 20 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

ÜRNAPJA.

Egy Julianna nevű jámbor apácának a lüttichi egyházmegyében különös látomása volt, mely a fénylő, de egy oldalán mégis homályos holdat mutatva. Nemsokára Isten e látomás titkát meg is fejtette neki s őt egy új egyházi ünnep első hírnökéül választá. Julianna felfedezte a titkos látomást Lüttich akkori püspökének s több más hittudósának, köztük a későbbi IV. Orbán pápának is. A lüttichi püspöknek 1246-ban bekövetkezett halála nem volt ok az ünnepnek elhalasztására, mert Pantaleon Jakab (IV. Orbán) 1264-ben az egész Egyházra nézve kötelezőnek jelentette ki az ünnep megtartását, amit Lüttichben már 18 éve fényesen megültek.

Az ünnep tárgya nem más, mint a legmértősebb Oltáriszentség szerzésének emléke, amelyet ugyan nagycsütörtökön kellene ünnepelni, de az általános gyász miatt, Szentháromság vasárnap utáni csütörtökön ül az Egyház. Az 1311-iki wieni zsinaton V. Kelemen pápa ezt a fix-

pontot meg is erősítette. Ezen ünnep okát igen szépen adja elő a trienti sz. zsinat, midőn így szól: „Jámbor és szent szokás, hogy a főnséges és méltóságos Szentség egy különös ünnepnapon kitünő üszetelettel és ünnepélyes fényvel dicsőítetik meg s hódolattal s szent félelemmel horogztatik körül szent meletekben az utcákon és nyilvános helyeken, mert igen illő, hogy bizonyos szent napok rendelkeztek, melyeken a keresztények közös Uruknek és Megváltójuknak, ama kimondhatatlan és valóban isteni jótéteményért, mely által a halál fölött való győzelme s diadala ábrázoltatik; különös köszönetet s hálát adnak; — hogy ellenségei látván a fényt s az egész Egyház végtelen örömét, megszegy-nülve valahára ismét föleszméljenek.“ — (Conc. Trid. Sess. 13. Cp. 5.)

S itt önkéntelenül megállapodik érző-lelkünk. Valami reménygár árad szét az ünnepi körmenet fényéből, melyen megpihen a szomorú szív s melynek ragyogásában elhalványul a gyilkos acél. A béke sugárára gondolok, melynek felvillanása

ujra kigyújtja az emberek szívében a szeretetet.

A szeretet, mely annyira megfogycokozott, megszegyentül ellenségeink mákacs-ságán s mikor eszmélnek föl újra, hogy a dicsőítő körmenetben a béke angyalát is lássák tündökölni, mely egy véres kardot s egy dicsőség koszorút tart jobbájában? Sok embernek áhíthatat bizonyára a béke-tüntetés, a zavarág, a forradalom tömörülésének gondolata zavarja a szent körmeneten s felszökad a sóhaj: Istenem, mikor lesz már vége?

Mikor tartjuk a békekörmeneteket? Kedves lélek nyugodj meg, a béke galambja nemcsak a te lelked tükrében mutatkozik, borulj le erős hittel s megnyugvással Istened lábaihoz s a közös imádság, a közös óhaj megnyilatkozásaképp adj hálát, hogy te még élsz, te reménykedsz, te megéred a diadal napját is, melyen hálatelt szíveddel fogod zengeni: Háta légyen Izrael, Jákob Istenének, a mi szabadító Istenünknek.

Mig Mózes kinyújtja kezét a hegyen.

Nyári tájon.

Egymás mellett szép sorjában fekszenek a mezőn a learatott sárga keresztek. A nap erősen tűz a földre. Izadság jelentkezik az ember homlokán. Egy hosszú év minden reményege van künn a mezőn, egy-egy család életkedése függővé tve az aratástól. Járak a sárga keresztek között és ennyi levé-gőt, ennyi megszokott életet látva, fájdalom lopód-zik szívébe. A tavaszi zsege zöld kalász megárgult, megérlelte a nap meleg, hogy legyen az em-berek számára eledel, mert hiszen ugy is éhezés, a kenyérhány miatt panaszkodik mindenki!...

Végigmegyek a mezőn s mig egyik oldalán a viruló élet, az élelenség közezt, — másik oldalán a mulóságot látom, amelyből azonban új élet fakad. A mult romjaiból is sokszor egy támad életre egy-egy emlék. Csak elmegyünk egy hely mellett, ahol boldogok voltak, ahol érezték kedtük az életet: és most sárgán, homályosan tünik fel az az emlék... El-mult... Egyik évet követi a másik! A most lea-ratott búza helyét jövőre másik keröl a földbe s jó-vóra újból lesz aratás! — mig az életben az egy-

szeri boldogság után örök némaság, a sir-némasága következik...

A löhere javában virágok. Legelőbb ez önt egy kis élelenséget a pusztuló tájba. Az embernek szinte jól esik e virágot látni, hiszen ugyis mindig azután fut egész élete folyamán. — Pedig sokszor hiába. Álmatok hajszolunk, terveket szövünk. — Mi-nek? Azért, hogy rövidesen elmuljanak s hogy csak inkább elkecseregjenek?

Virágzás és hervadás! — egy ember életében hány-szor előadja magát! — Virágzás és hervadás a természetben is mindenütt, s az ember mégis sok-szor ugy nem tud megvigasztalódni. — Ha mindent elfelejtett is, mégis nem tud egészen szabadulni a mult benyomásaitól — ugy van az már, hogy ami keserű, ami fájdalom okoz, az elkiér, az velünk marad egészen a koporsóig.

Lekaszált fü illata repked körültem a szellő szárnyán. Ismét az enyészot, ismét a mulandóságra gondolok. — Valahol-mesezsebb káspangécs s vídám dal üti meg fületem. Az aratás vigan folyik, korá reggeltől késő estig, ilyenkor nem ismer fáradságot senki Ilyenkor az embert láthatatlan erő hajtja a munkára, hiszen olyan szép és jóleső érzés egy-egy

levégtől rendre visszatekinteni — Mintha csak egy-egy letűnt évre tekintene vissza az ember életéből.

Itt is — ott is föl-röppen a kis pacsirta, nehezen tudja odahagyni puha fészékét, anyai gondallal védelmezte apró fiait az utolsó percig! — Most is ré-mánkodva esieseg, hogy ne bánásk fészékét, no dul-ják fel védő otthonát. Aztán ha elhagyta fészete mel-lét a kassza, ha már nem fenyeget semmi baj, örömmel száll le ismét és tovább védelmezi kicsi madárkát.

Csak járak s nyári tájon. Mindentinnen más és más érzelm fog el, mintha nehezenre is esnék az egyedüllét, mégis oly jó egyszerűsége az elmé-lyedés magamba, hogy nem kell tóra, nem kell senki, aki megzavarná ez édes békecsöveget. Szeretlem a cön-de, csak néha kívánom az emberek társaságát, akkor is rövid ideig. Hamar elmúlik e vágy s akkor ismét szabadon s boldogan járhatom végig a mezőt, e bi-ródnalmit az egyedüllét örömeinek.

Sokan félve hallják e szót: egyedüllét, má-gány! Éreznek csak örömeit, éveznek csak azt a szivgyönyört, azt a tiszta békecsöveget, zavartalan boldogságot, akkor megtudnák, hogy a magány nem unalmas, sőt épen ugy lehet egyeseknek életzak-

mely alatt Izrael serege harcolt, a sereg győzött s mikor ellankadt, ketten tartották, nehogy leeresztve a sereg vereséget szenvedjen. És mi hogy vagyunk? A mi seregeink nem-e Isten segítségében bízva mérjük össze fegyvereiket ellenségeinkkel? S vajjon mi a mi teendők?

Hogy igazán szeretjük hőseinket, az Urnapja meg mutatta.

H. D.

BANGHA pater Nagykanizsán.

URNAPJÁN délután 5 órakor az alsótemplomban lélekemelő ünnep volt. BANGHA BÉLA jesuita-anya ekkor vette fel a kongregáció kebelébe azt a 80 uriaszonyt és urleányt, akik Nagykanizsán előzőnek tömöríttek az uriaszonyok és urleányok Mária társulatának kibontott szőlője alá. 'A templom zsúfolásig megtelt az intelligens közönséggel, amely örömmel hallgatta B. a. n. g. h. a. pater egy óráig szép beszédjét. A tanúságok sorozatában, a statisztika realitásának érveiben és szónoki erőben gazdag szónoki beszéd mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre. Ezután következett az ünnepi tagfelvétel, mely alatt a főgimn. énekhar egy része szép és művészi énekléssel emelte az áhítatot. A szertartáson a vidéki intelligencia is szép számmal volt jelen, így köztük Zichy Ödönné grófné is.

A felvétel után az urak kongregációja tisztelgett Bangha paterrel.

Rónai Paula nővér előndása kedden délután 6 órakor lesz a városban diástartományban a csecsemővédelemről s a hádiárva gondozásáról.

séglete, mint a zajos társaságok keresése másoknak! — Magány, hol nem kötik sokszor elviselhetetlen kötelek. Magány, ahol a szív csöndes boldogságban van részünk, mert az élet erre vajmi kevés alkalma, szokott adni. Csak keresésk soka a társaságokat, fojták bánatukat az egyttléli kellemibe, ön szívesen viselem a fájdalmakat is, a — magányban Csak ott tisztul meg igazán a szív a szem könnyű által ahol egyedül van: A sokaság mindig bököl rak a lélekre, ami nem engedi megkönyöbülölni.

A mezőn folyik tovább a munka. Egymásután dőlnek a rendek, mindig szaporodnak a sárga kereszt, s az ombor szívesen nézi az izsázzó munkát, szeretne maga is odaállni a kaszások sorába, hogy neki is része legyen e sokat fontartó munkában. A fűz pitypaiattyai mulattatja a fáradozókat, a fogoly cirpel egyet-egyet, a pacirta fáradozatlanul csigp, az izsádság végig coardul a munkások homlokán, s a keresztet bítatónan sárgálnak a mezőn. A gazda örömmel tekint végig földjén, nem bánja már lelkét a kökedés, a félelem. Fáradságának meg van a jutalma, — megáldotta Isten a munkáját.

Vicinius.

Színház.

Két darab előadásról kell beszámolnunk. Adósk vagyunk ezzel a kősznek, de főképpen a szereplő művészeknek. Igyekeztek, tudásuk s talán felfogásbeli hibáik, mind arra leányserítik a kritikust, hogy szójon s elmondja igaz, objektív megjegyzéseit.

Hátfőn és kedden „Királynőm... Meghalok érte. Villányi Andor 3 felvonásos színműve volt a műsoron. A darab tendenciája s olykor hőzagokon, pszichológiai lehetetlenségen épül fel. Rap-szodikus érzelmi eszpongiások s csaknem lehetetlenségek jutnak benne felszínre minden átmenet nélkül. A szereplők a legnehezebb feladat est a hirtelen változás az érzelmek variánsai között realizálni, hogy igazán művészi legyen s telve illuzióval. A művészeink derekasan állottak meg helyenként. Igyekeztek sokat pótolni az előadásban. Látszott, hogy élni törekedtek. Itt-ott ugyan áttört az illuzió realizálásán a játék valósága, de egészen a drámai erőtlő duszadt az előadás. Halasi Mariska diadalmasan mutatkozott be a szerepével (Maria Andrejevna), szimpompás és variáns volt játéka. Hangja csak a záró jelenet végű szavaiban tövésztett tónust. De egészen frenetikus hatással szerepelt mind a két este. Méltó túra és sikerének is osztályosa Gözon Béla, akinek művészi értékét már tavalyról ismerjük. Ő Grunoff százados hadbíró szerepét kreálta. Régi s mindig dicődrőtel emlegetett ismerőstünk Papp István szereplését most újabb elismeréssel honoráljuk. Boroncsky tanár realizálásával oly sikert aratott, amilyennel kevés színész dicőkedhetik. A megvetett, lenézott egyén vakmerő epedésénél tónusát pompás színezte. Nem karikatúra volt, mint a rossz színész, hanem élő valóság, minden érzelmi momentumban szánalomra méltó és hatásos Doktor János, Dr. Ivanovics Leonid szerepében mutatkozott be. Jó erő érti a hatáskeltést. Ezt szűrtük le szerepéből. Egy természeti hibája van: hangja nem bírja az erős drámai kitörés szenvedélyes fokozását. De ez indispozícióján is tekinthető s akkor hibátlan minden részében feladatának megoldása.

Szerdán és csütörtökön Leon Viktor énekes vigatóka az „Ózveggy kisasszony" volt sora. A darab előadásának jellemzőére elég, ha a szereplők névsorát ideiktatjuk. Petyerdy Etel pajzán és természetes közvetlensége. Papp István tipikus tanár karikatúrája, Farkas Ida eleven játéka, Tihanyi megfontolt szereplése, Leóvey Leó derős realizálása, Németh Nándor hangulatos éneke, Baranyay László és Stacey Emma kiforrott művészetének emlegetése, Szabó Dani kimért alakítása mind dicőretra tart számot, hogy a tabló teljes legyen. Mindkét este telt ház kacaja és derője hangzott az arórában.

Pénteken Molnár Ferenc „Farang" c. című darab meg.

KRITIKUS.

A tisztesség, a polgári becsület és az önfentartás kötelez minden jó hazafit, jegyezzen hadikölcsönt.

FOLYTASSUK!

Amikor korábban a békehangok a különböző körökből elhangzottak, a központi hatalmak voltak az alak, a melyek erre a visszahangot a legkomolyabb formában adták meg. Dacára, hogy a már ismert békajánlatunkkal szemben, az entente illetékes körei elutasítólag válaszoltak, Németország a szövetségesekkel együtt, amikor csak tehetett, mégis mindannyiszor megismételte az előződéző béke tekintetében álláspontját. Tette pedig ezt mindig azzal a komoly elhatározással, amely a harcnak további eurégikus folytatásától sem riad vissza.

Asquith az angol parlamentben, bízhetőleg az amerikai segítségén felbuzdulva, mindenféle békeajánlatnál szemben igazi anyag göggyel vágta oda a folytatású jelzőt, amelyre azután következett Bethmann-Hollwegnek méltó válasza: „igenis folytatni fogjuk — egymond — mert meg vagyunk győződve ügyünk igazságosságáról és győzelemünk biztos elkövetkezéséről". A kancellár állítást ténylegben igazolják valamennyi fronton a központi hatalmak hőies nagyjáratási és a front mögött végbenemő áldozatkészsége.

Nemzetünk áldozatkészsége szépen nyilvánul meg a mostani hatodik hadikölcsönben. A napról-napra győlő milliókból látható, hogy mi is egyaránt folytatjuk a harcot. Ebbeli készségeink ákes áfólatai mindazon híreszteléseknek, amelyek a hadikölcsönök sikeretelenségében gondolják és látják a háború végét. Ha a hadikölcsön nem sikerül, azért a háborúnak nem lesz vége, mert az államhatalom előteremti a hadi kiadások fedezetét minden áron, ha másképp nem, kényszer után is. A multnak már voltak ilyen példái.

A felvilágosult magyar nemzet teljesen ismeri a hadikölcsön előnyeit, és ezért bízható remélhető, hogy most, amikor a pénz kamatoztatási lehetősége általában kedvezőtlen, amikor a bankok a betéteket 3/4 százalékot fizetnek, a 1/2 százalékos magas kamatozás, aki csak teheti, ki fogja használni, sőt, ha valaki kölcsönt vesz fel a jegyzett kölcsönre, befektetett tőkájének kamatozása a 11 százalékot is megközelíti. A hazafias indokok mellett a célszerűség szempontok a hatodik hadikölcsönnek önkéntes megajánlását kötségtelenül biztosítani fogják és ezzel a harcot a győzelemig és a békéig mi is folytatjuk.

Csőplőgépek öszeírása.

Az aratási, illetve a cséplési időny közeledtével a törvényhatóság rendelkezett kapott s a szerint az összes járgányos és locomobilizemű csőplőgépek nyilvántartása felülvizsgálandó, pontosan feltüntetendő a tulajdonos személyében beállott változások, hogy a cséplési idő bekövetkeztével a csőplőgépek kellő ellenőrzése elé akadályok ne vetődjenek.

Zala megye jegyzése a hatodik hadikölcsönre.

Zalavármegye törvényhatósága a VI. hadikölcsön előmozdítása céljából az árvapostár terhére 300,000 K-t szavozott meg s elhatározta, hogy a községeket jegyzőre hívja fel.

HIREK

Egy neves piarista halála.

Pap Nep. János, aranyminős piarista előadó, pap, tisztelbeli és nyugalmazott kormányzó, érdemeslt házifőnök és gimn. igazgató, a Dugonics-Társaság tagja június 4-én korán 74-ik, szerzetesi életének 58 ik, áldozópapságának 50-ik évében elhunyt Szegeden. Elhunytát tanítványainak sokasága, a magyar kegyes tanítórind gyászolják. A neves piarista tanár főgimnáziumunknak igazgatója volt. Iradalmi téren is működött a főntve A piaristák Szegeden.

Haláloszás.

Városunk egyik közméret, puritán jellemű alakja hunyt el e hó 5-én. Molnár Ferenc nyug. posta- és táviróoszt. személyében. Az általános tisztelben álló öregurat e hó 7-én helyezett örök nyugalomra barátai s ismerősei nagy részével melett. Benne Dr. Molnár Samu Pál ciszt. r. főgimn. tanár Molnár Károly köz. főjegyző s Dr. Molnár Mihály bajai r. főkapitány testvéröket gyászolják és siratják. Legyen neki könnyű a hant, nyugodjék békében.

Adományok az árva templomnak.

Az I. posta és táviró hivatal május hónapban ismét 7 koronát juttatott a felső templomnak beszerzendő miseruhákra. Ugyane célra Oswald Anna kiadó 5 koronát küldött. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

— Adományok a gyöngyösi tűzkárosultaknak. Városunkban az első — akinek szive részvétre lobbant a gyöngyösiek nagy szerencsétlenségével szemben — Mikoványi Árpád gyógyszerész volt. Amint híret vette a nagy szerencsétlenségnek, tüstént ívet tett ki gyógyszerüzében, hogy adományokat gyűjtsön. A gyűjtést ő nyitotta meg 30 koronás adományával. Gyűjtő ivén Nagy Erzsébet k. á. t. Benzé László 5 k. á. t. N. N. 2 k. á. t. és Dr. Havas Hugó 1 koronát jegyzett. Ezt a 39 koronát a főgimn. énekár egyházi hangversenyének jövedelméből megtöltött 100 koronával lapunk utján küldjük el a gyöngyösi tűzkárosultak segélyezésére.

Szomorú kiállítások.

Mintha a természet s a nagy Mindenség is összekötődött volna ellenünk, hogy mennél kétségbejuttatottabb legyen a jövő számunkra.

Hetek óta perszelső sugarait küldi le az ég hozzánk, földjeinkre, vetéseinkre, hogy vetéseinket, gyümölcseinket, mindenünket elperzseli.

Mintha a bibliai hét sorány esztendő küszöbén lennénk, mintha csak az készülne ránk oly szomorú a kiállítás a jövő terüdre, éppen most, mikor semmi kétségünk nincs, mikor a munkás kézből is oly nagy a hiány s amikor a háború is oly irtóztos pusztításokat visz véghez emberben, mindenben egyaránt.

Mit tegyünk, mihez fogjunk, mi lesz a ránk következő tél folyamán velünk a mit a fa, a ruhahőség mellett a szomorú kenyerinség még irtóztosabbá fog tenni.

S itt nincs apellátá, nincs erőszak mely en segíteni tudna; egyedül, mi mindenható Isten keze és lelke változtathatja meg e deris égből ránk fenyegető borús jövőt Ő az, aki vellet a megtévedett, a megvált, a fűke vezetett emberiség között dülő gyilkos háborúnak, örületes hajzának, melyet zarnoki érzékellen lelkek zúdítottak az emberiségre, milliókat hurovra a vágóhídra, hangzatos jelszavakkal takargatva szennyes moecos szándékaikat. Ő az aki vetést enged s hozhat aratást, aki elvólihatja homlokunkról a jövő borús kiállításait s békét, áldást hozó esőt adva népének, a sokat zaklatott, sok verejtéket hullatott szegény magyar népnek.

Vagy még tovább kell vezetelnünk? A megpróbáltatások, a szenvedések, még tovább tartanak?!

Szomorú, leverő, lesújtó kiállítások ezek, melyek már-már a kétségbeesésig hűdözik az emberiség jobbanabb, lelkesebb részét, lemondva minden reményről, kiirtva minden bizalmat a még bizakodni tudó lelkekből is.

Gyórvonaton

közeledik ismét Nagykanizsa és Budapest között A gyórvonaton reggel 5 óra 55 perckor indul Nagykanizsáról Budapestre.

Az óvatos tanu.

A mai idők futtaságára és a minden vonalon felfordult és megköttyösödött mai életre mindannál jellemzőbb az alábbi eset, amely a kolozsvári hadosztálybíróóság előtt játszódtott le a napokban. Valami olyan bűnügyet tárgyalt a honvédbíróóság, amely az oláhok betörésével állott kapcsolatban. A többi tanu között beidézték tanúnak leány Dani bodolokú székelyt is, hogy tanúságot tegyen az ügyben.

— leány Dani! — kiáltja a szolga és a harsány hangra egy öreg székely igyekszik betérni a tárgyalóterembe. Sovány, őszlővér ember a tanu, ő maga csak beférre az ajtón, de egy hatalmas zsákot is hozott magával s az folyton beleakadt az ajtóba. A tárgyalóterem közönsége maguk a bírák is csodálkozva nézik a zsákhordo tanura kinek végre sikerült zsákjával együtt elfutnia a szigorubírák elé.

— Mi van abban a zsákban? — kérdezte az elnök.

A székely alázatos hangon felelt:

— Egy kis elemőzeiát hoztam magammal instálom.

— Ilyen sok ennielöt hozott az utra?

— Nem az utra hoztam, instálom

— Hát kinek hozta?

— Magammak.

— De miért ennyit?

— Hát, instálom — felelt restelkedve a székely — gondoltam magammak, hát itt tartanak, hát legyen mit egyek.

— Hát nem tud maga olvasni — mondta az elnök —, hiszen magát tanuként idéztük be.

A székely keseri szavakkal fakadt ki:

— Dejszen megette a fene, tekintes uram, Vásárhelyre is tanuak idézték meg az őszön, őszön mégis ott tartottak vagy hét hónapig. Nem hiszek én azóta az idező cédulának.

A Néptakaréképzőztár Részvénytársaság, Nagykanizsán

elfogad hadikölcsön jegyzéssel kapcsolatos életbiztosításokat, a cs. kir. szab. PHÖNIX életbiztosító társaság részére.

E biztosításoknál a biztosított összeg erejéig hadikölcsön kötvények jegyzetnek és azok a 15—20 évi biztosítási időtartam lejártakor, vagy a biztosított fél korábbi elhalálása esetén azonnal kiszolgáltatnak a kijelölt kedvezményezettnek.

Ily módon **1000 K. hadikölcsön biztosítható 4—5 koronás havi részletfizetésekkel.**

4000 K.-ig terjedő biztosításoknál orvosi vizsgálat sem kívánatik. Nagyobb összegű biztosítások 50000 K.-ig rendes orvosi vizsgálat mellett köthetők.

Bővebb felvilágosítások a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében adatk.

Bukott

középiskolai tanulók

érdekében forduljunk sürgősen **ZSOLDOS TANINTÉZET-hez,**

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 84.

☎ Telefon 32—40. ☎

Ugyanott előkészítés magánvizsgákra, osztályösszevonással, felelősség mellett.

A középiskola kivonatos tananyaga megrendelhető. Ismertetőt töltsd az Igazgatóság.

Felsőszánczi

Bérgazdaságba

kovács tanoncz

felvétetik.

Jelentkezni a gépésznél lehet.

Horváth János

géplakatos és okleveles gépész cséplés alkalmazására és a gép javítását elvállalja. Cim e lap kiadóhivatalánál.

Adakozzunk a Hadseregélyzőnek.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legerdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenki előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozimsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművész nő szorgalmazta. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelet közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatótól.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vasos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború harcáiról történelki, azt mind előnk (árja feletti) szövegű képekben. Érdekesség, művészi nivóval és előkelő írás jellemzi Herceg Ferenc hirtelapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, újszerűségeiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hirtelap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek gazdagítják ki. A kiadó lapot meglegesen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat közzétételével köld a kiadóhivatal.

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJCSOKOLÁDÉ

A világháború minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értésülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

A Z UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	30 korona.
Félévre	10 „
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut 54. szám

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztályból gyorsan felelősséggel készít elő a

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII. DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. Nélkülözhetetlen magántanulóknak, műveltség-re törekvőknek.

A „ZALAI KÖZLÖNY” — egyes számonként kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében és Horvath József hírlapárúsitónál, Főter.

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Nélkülözhetetlen rendszeres és magántanulóknak, — önkéntes vizsgára készülőknek. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet ára 15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árbán gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyed évre 2 korona 10 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Ki nem áldoz?

Ki nem adja oda utolsó feleségét is amikor az édes haza boldog jövőjéről, az áldott béke megteremtéséről s e gyilkos emberpusztító örökletnek mielőbbi befejezéséről van szó?

Fiatoknak, véreinknek, apáknak, férjeknek mielőbbi hazatéréséről van szó, hogy végre felszabaduljanak a könnyek, melyből már valóságos tenger hullott eddig is a patakok vérével egyetemben

Hullahegyek emelkednek a frontokon a bűnhődött hulla és dögszag undorral tölti el mindinjáunkat s szainte öklöbe szorult markunk s — helyett értelmes átkok hagyják el szánkat, — megfogadni, gyilkolni, bitófára huzni szeretnők mind azokat, akikéft van akik miatt a gyalázatos emberpusztítást folytatniunk kell a kiaszott arcu, kiéhezett apátlan átvárak, özvegyek ezor átka kíséri e gyalázatos idők emlékeit, mely a frontokon a szántóföldeket a kenyér-adó rögöket temetőkké változtatta

Adjunk, áldozzunk minden odaadhatót a hűtökösőre, hogy ez a reánk nézve eddigelő dicsőséges hadjárat ellenfeleinket megálázva reánk nézve mielőbb az áldott béke előjövételével és győzedelmes végződésük s édes hazánk egöröl a szomorú, a leverő boru után végre a derű jelenjen meg hazahozva véreinket, avéinket, szereteteinket közénk a békés otthonba

A stockholmi szocialista békekonferencia.

A magyar szocialisták szereplése.

Stockholmban már napok óta folynak a szocialisták között a megbeszélések, hogy milyen alapon lehetne megteremteni a világbékét.

Angol- és Franciaországban a konferencia miatt nagy izgalom van, mert a szocialista pártok egy része igénybe akarta venni a holland-skandináv szocialisták meghívását a konferenciára, de a kormányok megtagadták az utlevelek kiadását, e nélkül pedig az utazás lehetetlen. A stockholmi konferencia miatt még az egyes szocialista pártok is összeeszeszték egymással s a kisebbség azzal valóda meg a többségi szocialistákat, hogy a kormányzoldjában vannak s azért ellenzik a részvételt. A franciák fogságbüntetéssel fenyegetik a Stockholmba utazni akaró szocialistákat, Ribot francia miniszterelnök is tiltakozott az ellen, hogy a franciák részt

vegyenek a konferencián, mert a franciáknak győzelmes béke kell, ezt pedig a szocialista konferencián nem lehet elérni s addig, amíg az ellenség Franciaország földjén van, nem szabad francia embernek az ellenséggel érintkezni. Szerinte nem a nép, hanem egyedül a kormány hívatott a békéről beszélni, ha ennek az ideje elkövetkezik.

Az angol- és francia szocialista szervezetek azonban nem nyugszanak meg a kormányok elhatározásain, hanem döngetik továbbra is az ajtót s meg vannak győződve, hogy ezek ki is fognak szanukra nyitni.

A magyar szocialisták szerepléséről is sokat beszélnek, mint akik a tárgyalások folyamán nem mutatkoztak volna olyan hazafiaknak mint más nemzetbeli szocialisták. A magyar lapok ezért megrovásban is részesítik a mi szocialistáinkat s a külügyminiszterium tiltakozott az ellen a feltevés ellen, mintha a magyar szocialisták a külügyminiszteriumi intenciók szerint jártak volna el.

20-as honvédeink hősiessége a legutóbbi Isonzó csatában.

Közi: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

Nincs az a dicséret, amelyet meg nem érdemelnének s amely örökzöld babérok joggal ne övezné a mi dicső huszas honvédeink hunkat. Nevüket kitörölhetetlenül beírják titáni küzdelmünk történeti tagjaira. Érdemük s dicsőségük visszhangozza a Kárpátok babérokörnyéje, Wollnya sivatagja s erdős része s most újban az olasz harcérre rettenetesség. Dicsőségük itt is felragyogott a most lobogó harc szvendelőiben. Nevük emlegetett lett a vezérkari jelentés folytán s a a már az ország minden részén tudják, hogy huszas házieszedtünk egyik legértékesebb darabja annak az érelnak, amely a ránk öznölő ellenséges erők árját távol tartja hazánk határaitól

Most is ádáz küzdelemben volt részünk a megindult olasz offenzíva idején. Nem is lehet e máséknél. Hiányos lenne minden diadal, esonka lenne minden győzelem, ha huszas honvédeink tetterje,

bátorúsága, de egyttal dicsősége is nem fonódnék az általános, diadalmas ellenállás magyar történetébe.

Beszédes érthetelmese az alábbi sorok eseményeinek sokaságát. Ékes nyelven beszél ennek minden szava a hervadhatatlan s kifogyhatatlan huszas világtörő.

Tíz napig hullottak állásainkba változó hevességgel az ellenség minden agyafuriságával kieszelt különböző magyságu s erejű lövések. 10 napja várta már a zalai 20-as honvéd, hogy a seb s dicsőséges orosz harcok után először mérje össze fegyverét e digóval. A zalai 20-asok tüzkereztségének napja közeledett. Rajtuk sügött az ezen a harc téren régebbi idő óta itt lévő szomszéd s az előjáróink szeme. Megkapták látni, hogy hogyan viselkedik ez az annyiszor emlegetett honvéd ezred az olasz polai tűzében. Megláthatták. A 14 napos, néha csaknem pergőttözö hevesült előkészítő tűz, nemcsak hogy meg nem törté, sőt szilajabbá kerülhetetlenebbé tette hős honvédeinket. A magyar dac, a magyar makacság ébred föl bennük s az ágyutüzénél csak harc kedvük volt nagyobb.

Az előkészítő tüzelés után május hó 14 én megkezdtek az olaszok 10-ik „Isonzó csatájukat. Korá

reggel már mozgást lejtett látni az olasz állásokban. Az olasz tüzörög teljes erejéből munkához látott. Pillanatról-pillanatra iszonyu robbanások, süvöltés, visítás egybegye hallatszik. Granát és aknázóportól füstöl az egész vonal. Tépi, szaggatja a sok lövedék az állásokat. De a hős honvéd figyelő helyen rendületlenül áll. Az ellenség nem tud hogy megmozdulni, hogy áber szeme meg ne lássa, hogy minden mozdulatát figyelemmel ne kísérje. A tábornokint elerasztja az annak öznővel, de a hős von ott valamennyin. Ha kital valamelyik, másik áll helyébe, de az állás örökös szemek nélkül egy pillanatra nincs. Pokoli tüzelés folyik délelőtt 11-ig: De 11-től kezdve, mintha minden dühét, az egész pusztító erejét egyszerre egy esonóban akarná hős katonáinkra zúdítani, ilyen fergetegszerű tüzelés kezdődik az 1 a) és b) vonalra. Ez a rettenetes testet lelket ööl tüzelés dől 12-ig tart.

Ezalatt a zalai fluk csak a kezükben tartott kezigránátot fogják peréről-perere szorosabban, csak a szemük szikrázik fokokint vészjelölésben a kaver-nakban.

A harc kedv elérte tetőpontját, már tovább igen nehezen tudták volna magukat tartani, amikor

Félhivatalosan a magyar szocialisták szerepléséről ezt a jelentést kapták ki:

A magyar szocialisták stockholmi szerepléséről érkező hírek kormánykörökben elszomorító hatást keltek. A kormány szívesen látta a magyarokat a stockholmi konferencián, mert attól több tekintetben előnyt várt. Az egyes kérdésekre való kikisiklás azonban a Stockholmból legutóbb érkező hírek szerint, olyan törre csaptak át, a hol gondolkodóba ejtenek minden hazáját szerető magyar embert.

Ilyen első sorban az a megfontolatlanság, mellyel német szövetségünk és Ausztria fontos kérdéseiben merőben elfogadhatlan megoldás mellett foglalnak állást, másodsorban az a hihetetlen látszó álláspont, amelyet a nemzetiségi kérdésben és Szerbia kárpótlását illetőleg elfogadnak.

Nem volna szabad elfelejteni, hogy a hűség és lojalitás fűznek Németországhoz és Ausztriához és hogy a béke ügyének tesznek rossz szolgálatot, ha beválthatatlan reményeket keltenek az antantban.

A mi a nemzetiségek ügyét és Szerbiát illeti, fellázító, hogy akadhat magyar ember a ki megerősíti az elnyomott nemzetiségekről legkonokabb ellenségeink részéről terjesztett hazug rágalmatokat és aki annak az államnak utóbbi megerősödéséhez akarja az anyagi eszközöket rendelkezésére bocsátatni, a melyik a gyűlöltetelés, rágalmazás és lázítás minden eszközeivel, a rendszerré tett orgyilkosságot sem véve ki, hazánk ellen tört és elkerülhetlenné tette a háborút.

A félhivatalos nyilatkozat szerint bi-

zony szocialistáink szereplése az egész országban kínos meglepetést keltett, különösen az a rész, amikor szocialistáink, akik mint Budapesten élő emberek s nemzetiségi vidékeken hosszabb ideig nem éltek s így nem is ismerhetik a nemzetiségi viszonyaitak úgy, hogy az egész világ hallatára véleményét mondhassanak, azt állíthassák, hogy Magyarországon a nemzetiségek el vannak nyomva a rabszolgá sorsban sanyúlódnak.

A német szocialistákkal most kezdték meg a tárgyalásokat.

A király a 20-asok között.

A vezérkar hivatalos jelentése már kiemelte azt a paratlan hősiességet, amellyel a mi rettenthatalan huszas honvédeknek vették vissza az Isonzó-fronton a tulajdon levő ellenség viharos támadását. Sa melynek most egy részletéről tárcacikkünk beszámol. — A királyi pár június elsején meglátogatta a legutóbbi harcokban kitűnt csapatokat, köztük a zalai honvédek is. A fiatal uralkodó rendkívül meglepő szavakkal fejezte ki elismerését a borzalmas harcokban kitűnt 20-as honvédeztőlaj parancsnokának, majd a zászlóját tisztjeit szólította meg sorba s mindenkihez volt egy egy kedves, elismerő szava. A királyi látogatás emléke feledhetetlen lesz az izonyos zalamegyei hősei előtt. Amint értesülünk, a zászlóaljparancsnok vaskoronarendet fog kapni, de kitüntetik a zászlóalj többi tisztjét is. A legnyugdíjából szintén sokan kapják meg a világi éremet.

A tisztesség, a polgári becsület és az önfentartás kötelez minden jó hazafit, jegyezzen hadi-kölcsönt.

Bayer Vincéné ajándéka a felső templomnak.

Ez a nemes fellángolás, amelyről már több ízben számoltunk sorainkban s mely felső templomunk szegénységének megszüntetését tűzte ki célul, egyik legszebb eredménye az a két művészi kivitelű szobor, amelyet Bayer Vincéné adományozott felső templomnak. A két értékes szobor fából faragott s Münchenben készült. Az egyik Jézus Sz. Szíve a másik pedig Mária szíve. Kivitelük, színezésük s metszésük egyaránt élet a megszokott sablontól s az áhítat felkeltésének egyik szép eszköze lesz a felső templomban.

A két szobor a templom hajóján beszögellő két pillérre kerül s azoknak valamint a templom egészének gyönyörű ékessége lesz. A szobrok művész értéke kétségtelen. Elhelyezésük is határos. Oly ponton áll mindkettő, ahol tőstent szembe ölik a vallásos megnyugvást kereső lelkeknek. Színezésük lágy, finom, mintegy sejtynes, amely az élet sebei nek s a lélek ráncainak simogatására s elcsillósítására különösen alkalmas. Bayer Vincéné adományának értéke ezerkoronán jóval felül áll. Tehát az anyagi érték a művészi értékkel koronázva csak emelji Bayer Vincéné nemeslelkű adományának szépségét s el nem nemülő nyelven beszél Istent szerető lelke mély érzésének tisztaságáról.

A szobrok megadása jun. 17-én, a következő vasárnap lesz s ez alkalommal szent beszéd is lesz a felsőtemplomban. — A szobrokot Horváth György piarista igazgató állja meg, az egyházi beszédet Dr. Lukács József piarista tanár tartja.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árva javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

fellengzik a riadó jele s az olasz tüzéség hátrább helyezi a piadót tűzre.

Tömegekben hőmpolyog vonalaink felé Támad az olasz. Déli 12 óra van.

A tábori őrsökben a tömeg elől bevonulnak.

Ekkor már a vonalat nem lehet bántulni látni. A rengeteg lövedék gomolygó fekete füstje, a kereszt szikláinak porrátorit szörkésége takarja el a küzdőket.

Hirtelen kiemelkedik a felől alól egy sietőgő vörös raketta, majd tőle jobbra-balra fűnik föl itt is, ott is egy-egy. A géppuskáink már kaszálják az ellenséges sorokat. A 20 asok már pergőtüzzel lökőzték a kézigránát robbanásokat s záporoként indul halált hozó golyóink az ellenséges tömegekre. De a vörös raketták is hoztak valamit. Tüzérségünk gránátokból vont ércfalat már ott van az ellenséges tömegek közt, halált hozott a közelében levőkre, elzárta az előrenyomuló s a már szívesen visszahúzó olaszok útját. A mindent elsőprő tűzet az olasz nem bírja, a honvédek ércfalakat állnak, feltartja tehát kezét. Nincs kegyelem. Az olasz nem érdemli a kegyelmet. A

retentetes napokat átélő honvédek pusztító tűze tovább tart.

Jól ismerték az olaszok. A 363. magaslaton a szomszéd 46. gy. e. bejutott az ellenség állásainkba. Nálunk is újra törőrnél, hogy új támadásban kezdjen.

Az olasz újra megindítja tömegeit. Tömegek pusztulnak, de tömegek lépnek a helyőbe. A 23. védőszakaszba, az ezred jobb szárnyán bejutott az olasz az állásba. De nem sokáig maradt ott. Egy pillanat alatt a kézigránátok tömege hullott a buroyimuló olaszokra. A 20/7. szed. tartalékával a zászlóparancsnokával az élén, egy pillanattal ki-dobta.

De nem állt meg ennél az eredménynél. Az állásból kirohanó olaszokat özöbe veszi s foglyokat ejt. A szomszéd ezrednél betörtök. A bajtársakon segíteni kell. Egy része azonnal harántgától harántgátig nyomul az állásban előre s szórja ki az ott lévő olaszokat; a másik rész pusztító oldalozó tűzet indít az előnyomuló ellenségre. A magyar katona szívós erején, bátorságán s vakmerőségen megtörök az olasz ereje, hosszat homlok fut mindenét elszorva,

mi foglyul nem esett.

A tábori őrsök megerősítve járőrökkel már is igyekeznek helyét elfoglalni. Egy pár kézigránát egy kis 20-as vakmerőséggel s a tábori őrsök újra helyében vannak.

Ki van téve a fehér tábla, minden csendben van.

Még párszor próbálkozik, még akar támadni, de csak a kísérletnél marad. A zalai 20-asok fényesen kiállták a tűzpróbát. Már többet bírni velük nem lehet. Diadalnimorosnak a honvédek, büszkén fogja kézigránátját a kezében, hiába jön többit az olasz.

Az ezredparancsnok gratulál, büszkén nézi katonai munkáját. A mindenre körültekintő II. zlj. parancsnok munkájának gyümölesét láthatja s büszkén jelenti az ezrednek zlj-a fényes szereplését. Elragadtatással emlékezik meg hős, vakmerő parancsnokairól, különösen Bughes főhadnagyról, aki a legválságosabb pillanatokban elhatározó s döntő fordulatra tudta katonáinak lelkét villanyozni.

A szomszédok megismerték, hogy bajtársak s igazi hősök a zalai 20-asok.

Színház.

Nem a kronologikus sorrendet követjük most sorainkban. Talán csak annyiban az, hogy elmondjuk pénteken Molnár Ferenc Farsangja, szombaton a Böregér, vasárnap Magdolna, Rákosi Jenő 5 felvonásos paraszt drámája, hétfőn pedig Alexandre Bion 5 felvonásos színműve a Névtelen asszony volt a műsor. Mondanunk is fölösleges, hogy mindig telt ház előtt folytak az előadások. A háború zivatara világra fúszta tette az embereket s mindenki örömmel nyúl egy kis felejtető narkozis után; főként, ha az művészi formában is hat s a színesz mindjárt jobb kedvvel alkíti, él, ha telt sorok előtt mutathatja meg művészi erejét, tökéletességét. Nem csupán a nagyobb osztalék animálja, hanem az a tudat is, hogy száva, mozdulata több szívet hoz, rezgésbe s több taps honorája érdemeit. Így volt ez minden este. A telt ház szuggesztív, róvó lett s oly előadásokba volt röhögünk, amely színi krónikánk lapján csaknem parat-lanul áll.

Halasi Mariska osztályán díesztételük első személye. Teljes erejében, művészi tudásának igaz intenzitásban láttuk, díesztétük pénteken, vasárnap, s hétfőn este. Onfeloldan öltünk vele minden drámai mozzanatban. Kacagása felkünkben csevegett, ironikus életunt mozdulata bennünket ha onló érzelembé vitt, könnye, drámai ereje, szenvedése mindannyiunkat könnyezésre indított s a színház közönsége sio táborrá vált. Ott rezgett minden szemben, férfi és nő egyaránt mozdolta pillái alatt s éreztük, hogy az élet, a szenvedélyes, izsapos, lealzó, majd békés és megnyugtató kifejtéshez jutó élet egy darabj, pereg le előttünk. S esodálkozva néztük, útuk ezt az életet — s ez vifelejtette velünk néhány perere a fás, zsiabasztó s érzékeltető háborút.

Halasi mellett sikerének mindenkor osztályosa Papp István, ez a tehetséges, törekvő fiatal művész-erő, akinek tehetsége szorgalmától tetőzve szépen és sokat igérvén bontakozik az abszolút tökéletes alakítás szentjének magasáig. A siker szerzősében Gőzon Béla szintén az oroszlaurszt viseli. Mint az árnyók az élet követi az ő jótékát a siker. F. Zalai Margit tehetségének ismert fényével borította a péntek est — másoktól száraz darabra előadásra a tetszés árját. S Doktor János meggondolt, öntudatos szerepe, Németh Nándor fejle tehetsége, Leóvey Jenő kiforrott tudása, Farkas Ida mozgalmass szerepe, Tihanyi Béla komoly játéka a tökéletes siker koronájába szépen illeszkedik be. Binlékezünk meg Karácsonyi Illi koloraturjáról, Petvrdi Etel mindig díesztéttel emlegetett énekeiről s játékaról, Latabár közkedvelt sz. rop-léséről, Borbély háaspár és Baranyai karakterisztikus alakításáról — akkor teljes a tabló s annak valódiságát minden részében a színház telt soraitól feltérő fergeteges tapsvihár bizonyítja.

Szerdán Hajduk hadnagya, esőtörtőkön A baba, pénteken Kúnn a bárány benn a farkas, szombaton Cigaryszerelem lesz soron

Kritikus

Az egyházi hangversenyro

Csilag Lajos 2 K.-át fizetett felöl.

HIREK.

A 20. honvéd gyalog ezred nagy művészestélye.

A 20. honvéd gyalogezred nagy művészestélye iránt széles körökben a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg. A pótzászlóalj parancsnoksága az estély védnökségét teljajánlotta. Scarmay Sándor honvédelmi miniszternek a 20. honvéd gyalogezred volt parancsnokának, ki azt nemcsak örömmel elfogadta hanem az estélyen való esztleges részvételt is kilátásba helyezte. A zalai illete veszprómi arisztokrácia a megyei főtisztviselők s egyéb notabilitások is a legmelegebb figyelemmel kísérik az estély ügyét s így a nemes cél, melynek érdekében az estély rendeződik már is biztosnak látszik. A 20. honvéd gyalogezred rokkant alapja, mely eddig meglehetősen szerény összeget reprezentált az estély révén előreláthatólag tekintélyes összegre emelkedik s számokban is demonstrálja azt az elismerést, mely Zala és Veszprém vármegye közönsége a 20-ások hősi hűdítetekben, áldozatokban oly gazdag ezred iránt mindig szívesen hangszolyozott. Az estély arányai Nagykanizsán eddig rendezett estélyeket felülmúlják. A rendező bizottságnak sikerült a már említettekben kívül még több budapesti művészi megnyerési s műv szelnek előkelő gondolkodására väll, hogy az estélyen való önzetlen szereplők sora még teljesebb lesz. A jegyekre való előjegyzés már java folyókában van, a drágább helyek jó része elkelt, azért esztérnek tartjuk kért városunk közönségét, hogy a jegyek lefoglalását ne az utolsó napokra halogassa. A helyárak a következők: Emeleti páholy 150 kor, földszinti páholy 100 kor, támlásszek az első sorban 25 kor, további sorokban 20, 15 és 10 kor. Állóhely 5 kor. Előjegyezni lehet levélben, vagy telefonon (telefon szám 115.) a 20. honvéd pótzászlóalj parancsnokság segédtségi irodájában.

Köszönetnyilvánítás.

Az erdélyi menekülteket gyámolító irodához a legutóbbi időben a következő adományok érkeztek: Az áll. polg. isk. hangversenyből 433 korona 64 f. A kath. főgimnázium egyházi hangversenyéből 50 k. 5 népf. gy. ez. T. p. 376 sz. 66 kor. 76 f. Dr. Fischer József gyermekruhák, Dr. Steiner Aurélné 3 kg kukorica liszt, T. L. 2 kg buza liszt, mely adományokért leghálásabb köszönetét fejezi ki az erdélyi menekülteket gyámolító iroda.

A nikkelpénz bevonása.

Két pénzügyminiszteri rendelet közöl a hivatalos lap legújabb száma, az egyik a koronacétre szóló vas huszfilléres és kétfilléres váltópénzérmekek további veretése s forgalombahozataláról, a másik tízfilléres nikkelpénz bevonásáról szól. A rendletek szerint a magyar korona országába létele millió korona huszfilléres és 2,400,000 korona kétfilléres. Ausztriában pedig huszonegy millió korona huszfilléres

és 5,800,000 korona kétfilléres váltópénzérmekek verendők. A nikkelpénzről szóló rendelet azt mondja, hogy tízfilléres nikkelpénz érmekek az állami pénztárak és hivataloknak több kiadni nem szabad, kötelesek az állami pénztárak és hivatalok ezen érmekek bezárólag 1918. április 30-ikáig mindennemű fizetésnél és váltásképpen névértékben elfogadni.

Szerencsétlenség favágás közben.

Sörös Lőrinc lentikápolnai földmívelést hétfőn délelőtti haláláig hozták be Alsólendvára dr. Brünner József orvoshoz Sörös egy héttel előbb favágás közben a lábát fejszével megvágta s ahelyett, hogy orvoshoz fordult volna, falusi szokás szerint mindenféle házi szerrel „gyógyította” veszedelmes sebét. A seb elmérgesedett, Sörös vérmérgeszt kapott s hozzátartozók csak akkor hozták be Alsólendvára, mikor már nem lehetett rajta segíteni. Dr. Brünner gyógykezelés alá vette a beteget, de már ez sem használt. Sörös rövid idő múlva meghalt.

A 24—50 évesek bevonulása. Az 1893-1897 évfolyamokhoz tartozó amaz osztrák és magyar népfelkelésre kötelezettek, a kiket a szemleken gyvres szolgálatra alkalmasnak találtak, egy meglelt behívó hirdetmény szerint és pedig az 1917 május 31-ig besorozottak ez évi június 14-én és a május 31 után sorozottak ez évi június 28-án bevonulni tartoznak.

A Hazának nemcsak jó katonákra van szüksége, hanem pénzre is! Minden egyes korona, amit hadikölcsönbe fektetünk, a diadalmas bekét hozza előbbre!

Előjegyzéseket elfogadnak az összes nagykanizsai takarékpénztárak és bankok.

Felsőszánczi Bérgazdaságba Kovács tanoncz felvétetik.

Jelentkezni a gépésznél lehet.

Horváth János géplakatos és okleveles gépész cséplés alkalmazására és a gép javítását elvállalja. Cím e lap kiadóhivatalánál.

Szeretetadományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Központménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.

Adakozunk a Hadsegélyzőnek.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorral talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltozatosabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművésznő szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri. Az igazgatólag.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

Bukott

középkolai tanulók

érdekében „forduljunk” sürgősen
ZSOLDOS TANINTÉZET-hez,

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 84.

☎ Telefon 32—40. ☎

Ugyanott előkészítés magánvizsgákra, osztályösszevonással, felelősség mellett.

A középkola kivonatos tananyaga megrendelhető. Ismeretét köld az igazgatóság.

MILKA
Suchard
KITÜNŐ ALPESI TEJCSOKOLÁDÉ

A világháboru

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 38 korona.
Félévre . . . . . 19 „
Negyedévre . . . . . 9 K. 50 f.
Egy hónapra . . . . . 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest,
VII. Rákóczi ut 64. szám.

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középkola minden osztályból gyorsan felelősséggel készít elő a

**ZSOLDOS
TANINTÉZET**

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32—40.

A középkola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. — Nélkülözhetetlen magántanulóknak, műveltségretörőknek.

A „ZALAI KOZLONY” —
egyes számonként kapható Ifj. Wajdits
József könyvkereskedésében

Osszefoglaló tankönyv

A középkola négy alsó osztálynak teljes tananyaga. — Nélkülözhetetlen rendszeres magántanulóknak. — Ánkéntes vizsgára készülőknek. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet. Ára 15 kor. Megrendelhető.

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32—40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyedévre 3 koronát 40 fillér. — Egyes szám ára 15 fillér.

A SZIVEKHEZ!

A BALATONKISBADI HADIÁRVA
GYERMEKSZANATORIUMÉRT!!!

Írta: **RÁKOSI JENŐ.**

Az emberiség, amely oly büszke volt az új kor csodás vívmányaira, civilizációjára mindennemű alkotására, a tudomány a művészet, a társadalom, a humanitás intézményes nagy fejlődésére, úgy, hogy már a nemzetközi és világkénekek is organumai voltak, melyekben a világ legnemesebb elméi keltek versenyre ez ideál föltételeinek keresésében és biztosításában; az emberiség elcsüggedve szemléli a ránk tört szinte egyetemes háború borzalmaival, melyek minden illúziókat az ember nemesebb hivatásába a haladás igazi értékébe vetett hitünket összetörték, s mintha azt bizonyítanák, hogy minden haladásunk csak az értelem, erkölcsi lényünk megmaradt állati természetünk hatalmában.

Mégis a háború égő poklának füstömgömbjén kicsap és égve tör két csodálatos

lángoszlop, tulvilájl fényben, földfeletti ragyogással. Egyik a halál megvető vitézség, melynek tündöklő példáit látjuk az öldökös borzalmas korszakban is. Egymásért és mindnyájunkért, a házáért a legnemesebb ideálért, a koronáért, históriánk fényében ragyogó e közjogi fogalomért, a háztüzhelyéért és az ország határainak sérthetlenségeért, ezrek, százazrek és milliók rohannak a halálba, az öneláldozásnak, a férfias bátorságnak, a magyar bravuros vitézségnek legendába illő példáit adják, hogy elmondhassuk: sok mindenből kifosztott bennünket az idők mostoha járása, de a szép, a nagy és nagy dolgokra képes magyar lélek éi régi erejében s átmegey jövendő idők feladataiért tovább küzdeni.

A másik lángoszlop pedig a magyar asszonyok és férfiak ama megindultsága, amely a háború félelméből és zűrzavarából a játékonyosság irgalmas hajlékai gyűjti a lelkeket. Soha annyi áldozatot erre a szent tűzben égő oltárra nem raktak, mint a megpróbáltatás e nagy napjaiban. A há-

boru sebeit gyógyítani, a háború pusztításait helyre hozni, szenvedéseit enyhíteni, kóservét, bánatát, lelki fájdalmait vigasztalni: adományokkal, munkával, szamaritánus cselekedetekkel siettek, szinte tolongtak leányok, asszonyok, férfiak.

Oh de hol van még az áldozatok napjainak a vége!

Mindennap újra szétreppen az Ur angyala, irgalmasságra indítani a dobogó szíveket.

Amit én itt most beszélek, az a beteg gyermekek esedéklő szava.

Akiket nem karddal és ágyúval fegyverkező ellenség vert le, hanem a nélkülözés, a szegénység, árvaság, elhagyatottság és a gyilkos betegségek bujkáló serege.

Hasson el szózatom a paloták, a kunyhók, az ermek a szívek minden zugába.

Hallják meg azok, akiknek gyermeke most nő fegyver alá. Az árvák, ügyefogytak, betegek áldása fogja kisérti érte.

Hallják meg azok, akiknek fia és hozzátartozója már ott kűnn van az ellenség

Treiber őrnagy zászlóaljában.

Román harctér, jún. 8.

Trieber őrnagy. Egy törzstiszt, akiről még keveset írtak, — de sohasem lehetne róla eleget írni, mert minden tette megörökítésre érdemes. Egész eddigi katonai életét Kanizsán élte le, s e város uralmában olyan becsület, tekintélyt s szeretetet vívott ki magának, amelyhez hasonlót kevés ember díszedhetik. Mesterségét megfáradt ily állapossággal, a katonai szabályokat ismeri oly részletességgel, hogy a paragrafusok tömegét tudja idézni. Polytón tanult, nagy változatossággal olvas, minden iránt érdeklődik, meglepő tájékozottsága van a tudományok minden ágában s ennek köszönheti, hogy a szabályokhoz nem igen kötött harcosait kérdésekben a különösen itt a komoly valóságban a megdöntöhetlenségig biztos józan esze azonnal fel fogja nemcsak saját helyzetünket, hanem az ellenség szándékait is. Csak egy mozgás, egy feltűnő lövés vagy csend elég arra, hogy az ellenség terveit állítsa s céljait megkonstruálja. Tiszti megbeszélései nemcsak alapos oktatást adnak, — hanem élvezetesek is.

A vonalban él. Dél előtt délután kijön hozzánk, mindent szemrevételez, mindent ismer, — csend

vagy tűz nincs befolyással kötelességének betartásában. Igazságos, mindenre aggódó, tisztjaink nemcsak parancsnoka, hanem atyai jóindulata barátja is. A szolgálat körül nincs nála protekció s ismeretlenség. Főjelenlétére a szentelennél való foglalkozás, minden maga végez, mindent maga fogalmaz, — mindenről jegyzeteket s vázlatokat készít. Ilyennek ismerem már többeket, — de különösen azóta, amióta parancsnokunk.

Az első fogadás. Előző zászlóaljparancsnokunk elment, türelmetlenül vártuk, ki lesz az új gazdánk? Egy délután felhívtak telefonon: ismeretek-e így ilyen s ilyen nevű 20-as törzstisztet? mert ő vette át a zászlóaljat. S jött szokás szerint az informáló kérdés: milyen ember, miről lehet megismerni, mi az igazi f-nyelke stb? Az örökös munka, — válaszoltam!

Mánap jött a jelentés, hogy feljön az állásba. Kérősemmre megígérte, hogy ebédjét az én tizedékemben fogyasztja, el. A tisztiszolgáknak s különösképpen kiment a megfelelő order, — nehogy szögyent valljunk. Kicsiny és ideiglenes bódém rendbe jött. Kifáradva, de boldogan telepedtünk ebédünk mellé s én szorgalmasan kezdtem mindenről referálni, — egyszerre csak nyekk! legurultam a

padlóra, az őrnagy ur pedig neki a piros rajkályhának s azt döntötte fel. Magunkkal rántottuk kájszakkodás közben kenyérszagú asztalomat is s a leveles a nyakunkba dőlt. — Tyűh! a kutynafaját, resteltem a dogot, eltűntem szeretem volna a mellhatunk levő mélységbe s néztem a tisztiszolgákra olyan szemekkel, mint az emberre! Végre feljászkulcsoltunk, letörtök magunkról a leveles s minthogy a szétörtök csoka pad helyett nem lehetett könnyen újat keríteni, mit volt mit tenni, az őrnagy ur leült az éles ágy szélére, én pedig egy viasz vödörre s ott ettük tovább ebédünk maradványait.

Azóta persze először megkaptam a kérdést: jő-e a padod?

Visszajöttem. Együtt sétáltunk s utasításokat adott nekem, amikor egyik katonám, aki valamelyik közös erzdőlött lett hozzánk vezényelve, hozzám lépett e szavakkal:

Főhadnagy ur alázatosan jelentem, bevonultam e szabadságról!

— Hogyan Geregy, hiszen még hátra van tizenhárom napja, miért jött be előbb? Valami baj van?

A nagy, szép szék barna magyár arca ráncba verődik, szeméből zokogás lágyul, — de nem szól. Végre többszöri sürgetésemre elmondja:

tüzeben. A nyomorult és beteg gyermek-sereg imádsága fog örökdíni rajta.

Hallják meg azok, akik Isten tanácsából gyermek nélkül maradtak a háború öldöklő kezétől. Gyermekük helyén, aki legdrágább véret adta a hazáért, gyermekeket mértenek meg a hazának.

Hallják meg azok, akik gyermektelen éleket éltek; ők gyermekükért gyűrődő szegény és tehetetlen szülőknek adják vissza reményüket, életkedvüket, munkacredjüket: a gyermeket.

Hallják meg mindazok, akik szemtanúi e világhatásztrófa rettenetes ember áldozatainak, mert a jövőnk, a nemzet üdvé és jólété, mindnyájunk biztonság és boldogsága függ attól, hogy ami emberben megmenthető, az oda ne vesszen a mi gondatlanságunktól, nembánomságu iktól, szívtelenségünkől.

A vézna, sápadt, beteg gyermek-seregnek a Ti szívetek melegsége fogja visszaadni a színt, a testet, az erőt, az életet. Nektek a lelki örömet, a megnyugvást, az égi öntudatot, amely minden megmentett élet fohászából száll megmentője fejére.

Az Irgalmasság nevében!

Veszprém új püspöke.

Nem hivatalos alakban, de mint végleges tény jelent meg a lapok híradásában, hogy a megválasztott veszprémi püspöki szék birtokos kapott Rott Nándor dr. esztergomi püspöknek, a budapesti központi papnevelőintézet kormányzójának személyében. A kánoni eljárás, melynek megkezdése véget a napokban Bécsbe utazott, azt mutatja ugyanis, hogy a király a veszprémi püspöki javadalmat neki adományozta és így csak a pápai megerősítés és hozzájárulás van még elintézés alatt. Ennek megtörténte után közbe teszik a hivatalos királyi kinevezést is. Ősi egyházmegyéinknek eszerint van új főpásztor, aki hivatali előidéinek sorában a nyolcvannyalédek lesz.

Veszprém és a hozzá tartozó egyháztérület a keresztény Magyarország életében mindig élénk szerepet játszott. Maga a székváros az első szent király kedvelt városa, az általa alapított püspökségek egyike. Földjén maga is több ezer megfordult. Szent életű lúre ma régi hagyományaink szerint itt a szent Mihály egyházában tette le a szászességi fogadalmát. A veszprémi ölyvi zárdában kezdte meg Istennek szentelt életét szent Margit, az ugyanezen itt levő Katalin zárdában élt a hervadé boldog magyar Ilona. Nem messze tőlünk a Bakonyban élte visszavonultságban szerzetesi éveit szent Gellért, a későbbi csanádi püspök. Az egyházmegye területén vívta meg a pogányság végső küzdelmét a fiatal kereszténység, a diadalára az utóbbiak.

Jölekké népünk benső világa borongós mosta-

nában. Miközben szántja hullámos földjét, sik agyagját vagy köves bérceit, a vig nota helyett sóhajtsa száll az ég felé, kaszája alatt könnye hull a földre omló kalászra. Ki fát siratja, ki meg hívesét gyászolja, másnak az apa elvesztése okoz bánatot. Szóleink vig hangulata nyomódott a dérajásig helyett a távollevő szeretetre gondolás, vagy emlékezés köti le a gondolatot, árészívillagot.

Bánat, aggódás mellett a napi események is hatást gyakorolnak gondolkozásra. A falunak kedvesen lát, romlatlan lelkifiláza mintha tündeözben volna. A társadalmi átalakulás szelét megérezte már a vidék is. Kérdések vetődnek fel a nép fölött is, melyek nemcsak elméletben foglalkoztatják, de eslekvésére is befolyással vannak.

Ebben a bánatos, vajdó szellemi környezetben hallja, hogy új főpásztor káp. Hagyományos, történelmi időkől származó tisztelete: ragaszkodást vált ki lelkéből, vára-várt új püspöke iránt, és ha benne a tekintély képviselője mellett érezni fogja tudat közvetlenségét, szeretetének bőségét jelét is adja iránta Vigasztalás, bátorítás, buzdítás kell a fáradt lelkeknek, hogy a keresztet könnyebben hordozzák. Új főpásztorunk ideális gondolkodásával, lelki berendezettségével lelkeink meleg szívű pásztor lesz s akkor nyitva előtte mindenké bízalma. A tudományok-lan jártassága, a jótékonyan jemeszívűsége, az élet lüktetésének az a közvetlen figyelése, melyből eddig kivette részét, azt igérik, hogy észreveszi a megváltozott életviszonyokat, a haladó idők irányát s miközben a fejlődés törvényeivel számol a századok

— Néze Jóhadnagy uram, majdnem két évig voltam a tőzronalban, amikor szabadságra mehettem. Amikor a nyíl parancsot a kezembe vettem, mintha a szívem meg akart volna szakadni az örömtől. Látni végre szép fiatal feleségemet, akivel alig életem meg egyáltalán mesésközlőhöz majd kis fiamat, akik még nem is ismerem. Amikor falunál négy órai járásnyira a vonatból kiszálltam, gondolkodtam, elinduljak-e a szakadó jeges esőben vagy várjak? Gondolataim elnyomta szívem vágya s öléssért remegő karjaim. Nekiindultam a viharos éjszakának, ugyan minden működése feleségem ajkán futott össze. Tíz óra, Istenem, most fektültek le, most mondták el értem az imádságot, hogy bántótlásom ne legyen, s hogy mindent odaadnának, ha hazamehetnék. Majd nem futottam! Végre! De mi történt? A kutyám nem ismert meg, ha puskám nincs nálam, megharapott volna — Aztán Jóhadnagy Uram, megzörgettem az ablakot, bár ez szakságtelen volt, mert csak neki kellett volna szorítani ziháló mellemet az ablaküvegnek, erősebben zakatolt az én zörgetésemnél

Béletem! Fialat életem s egyetlen szerelmem mind belerohant öléssémbé s esőkomál Tomboló, ordító rohamok izgalmá vett rajtam erőt, amikor magamhoz öleltem a fiatal rózsás asszony forró testét, esontjai hajoltak karolásom alatt, felgyúlt bennem az élet minden tüze s szerelmi Tombolást sörgető vadása. A gyönyörű formák érintése majd eszemet vette, — de mi az? Az asszony mozdulatlan s látom, hogy mondani akar valamit. Szemen-mel unsoztam!

— Gergely, kérdé, meddig maradsz itthon?

— Hat hétig, hazudtam, hogy örömet szereznek neki?

— No, kérdésem nem örülök?

— ? jó, de — kapom akkor is a hadiesgölyt, ha ilyen sokáig maradsz itthon?

Főhadnagy Uram, azt mondják, hogy már néha megnyitott a föld Sohasem hittem: Akkor azonban egy sötétséget láttam magam előtt — ha feleségem meg nem fog-elestem volna. Kérdésére nem adtam választ, megéskölköttem még fel sem ébredt kis fiamat aztán felvettem vilhar verte háttizsákomat, s öreg becsületes barátomat: a puskámat s neki indultam az éjszakának. Vert újra az eső! — Egész uton fegyveremmel beszélgettem. — Én csak téged szeretlek már. Velem voltál Oroszországban, jól viselkedtél, akire reáértél, annak megszűnt a fájdalma. Együtt voltunk Szerbiában, véres napokat éltünk át. Aztán elvittek bennünket messze, németek közé, a francia frontra. Azt mondták ott a németek, hogy a vadak igen bátor katonák, neked vélekedj bérni. Sokan voltak ott magyarok, megrohantuk a vadakat, rajtuk volt az Isten szeme, mert még úgy nem kapott ki az a gyülekező társaság. Maguk a németek mondták.

Öttem ott veled úgy, mint sohol. Amikor már megragadtak a feketék s földnyomtak s amikor már láttam a kést, amelyet szívémbé akartak dobtatni, felszabadult karjaimban akkor is te mentettél meg. Hamarosan a talianok elé kerülünk, — magas, hóval fűtetel hegyekre, de becsületes magyar munkák végeztünk ott is. Elvittek a kórházba, ágyam mellett voltál mindig, s most eljöttél velem újra a muszkák elé!

Gyere ide édes puskám, esőköljátok meg! Rossz

itthon ez a világ Elfelejték a frontot; mi sohasem ununk bele a harcba, mert a haza parancsolja — itthon mindjárt élnének. Kamatoztatni akarják a távoilélet, a fájdalom, a kiömlött vért — mindent. A haza élete forog közeánk s az egész ország kis dolgokom ragódi. Az itthonlevők teljesen külön életet élnek! Látod édes puskám, engem is elfelejtettek; akik magamhoz vettem, az is két év után nem a becsületesre gondolt, hanem a rongyos pénzre, hogy ne keifjen dolgozni s hogy könnyen öltözködhessen. Hízik a bűn a hazapénzén, s a föld meg nem terem!

Ezért visszajöttem s nem is megyek addig haza, amíg végleg el nem küldenek. De a falumban akkor se.

Meghatott bennünket az eset. Sokáig tépelődtem rajta, két nap múlva végleg el is intéződti. Kisebb ellenségesség járul közvédelet állásának felé, — embereim le akarták őket hurkolni. Majdnem sikerült. — Gergely honvédem elliamarkodása azonban megakadályozta ezt. A vérig megalázott s lelkileg tonkrétt ember időlelt felugrott a mellvédre s ott fölig tébolyodottan kiabált az ellenség felé: jöjj már, foghassalak meg, — te is ellenségem vagy?! — Már-már megragadhatott volna egy muszkát, amikor szívért átfurta egy göly.

Szomorú, kapzskodó levelek jöttek utána, — majd a századparancsnoksághoz, hogy mirre van, hol esett el, s hazavittetés-e holtteste?

Ment a válasz: Gergely honvéd — év. — hó, — an hősi halált halt s többi bajtársával együtt közös sírba temettetett.

DR. HEGEDUS GYÖRGY.

folyamán helyesnek bizonyult keresztény elvekhez magyar érzesben való erős ragaszkodással irányítja a reá bízott századok szellemi életét. Ez a megérzés lesz működésének legbiztosabb alapja s óvé kiesinyek és nagyok, fiatalok és öregek szíve.

A pápság lelki, charitatív és társadalmi működésében a reá váró nehéz feladatok végrehajtásában hivatott vezérrel várja, mint olyant, aki az élet, mindennapi oldalát a saját tapasztalásából ismeri. Tette-készség, hasonló törekvéseknek lesz melegsége. Eb-ben a lelki hangulatban egyesül ma a merengő, balatoni halász, a kies Zalának, a dústermés Somogy-nak, a bőrcs, bükkös Veszprémnek ősmagyar nép-s örömteli szívevel köszönti új püspökét az lrásnak eme szép szavaival: Áldott, ki az Úr nevében jó!

V. H

Színház.

Künn a bárány, benn a farkas. Földes Inre három felvonás komédiája volt a pént-ki elő-adás tárgya. Már a címre is elárulja, hogy tomboló tans és letész-vihar kísértte a szereplők minden mozdulatait. Erőteljesnek látszott Petery Étel sz reppe, aki ez alkalommal is, rádupl. zott neves műt-jának sikerére s a kritika ószinte elismerését vívta ki számára. Halasi Mariska méltó osztályosa volt Pe-teri sikerének s hozzá Hatásné, Farkas Ida, Szécsi Emma, Németh Irén, Daka Anna, Asztaly Böke-játéka szépen simul. Közösös dics. sztel. kell. emle-getnünk F. Zalai Margit alkítását e darabban, aki mindig igaz gyönyörűséget szeres a hallgatóságnak, valahányszor a színpadon megjelen. Jellegzetesen fiuom, egyéni s folyton előkelő játéka osztatlan tet-zés tárgya s tapokan előidézője. Borbély Sándorú is közvetlen s humoroltot ritmus volt szerepében. Ne feledjünk ki az együttes díszretből Papp Istvánt sem, aki halásan szerepelt ezáltal is.

Szombaton a Cigányszeretem vonzott telt házat. Ismételtűbe becsátokoznánk, ha a szereplők ne-veit most sorra szeljük. Teljes volt a siker. Leövey Jenő, Németh Nándor, Latabár Rez. ó, Csáky Fe-renc, Borbély Sándor, Szabó Dani, Karácsonyi Ill, Németh Irén, Peteri Kiss, Halasiné s a többi sze-replők mind derékban álltak meg helyüket. Itt-ott túlzás is volt; talán esordultig is, de mindez a telt ház fölött érzett öröm következménye volt. Irjúk ennek a számlájára s emiatt ne vonjunk le semmit a kiérdemelt dicséret szavainál, amellyel ezt az elő-adást kísérjük.

Vágszarnap a Bőrgögér ez évadban másodsor került színre. Újra élveztek, újra dicsérjük meg mind-en szereplőjét, összes részleteivel.

Hétlőn Pásztor Árpád Vaugorokca e 5 rész-ből álló színműve került színre. A zofolóság meg-telt színház a hangulatok össapokódó hullámain át é az előadást A siker főrsége e darabban a Halasi Mariska volt. Ő azonban tökéletes alkításán néhány, foltott is ejtett egy pár alkalomszerűtlen mosollyal. A legizgabb dicséret magasztos szavaival kell ki-emelnünk F. Zalai Margit (Kostov hercegnő) szerep-lését, amelyen a kritika legelősebb szeme sem tudna

hibát felfedezni. Doktor János hétfői alakításában róla táplált jónézetünket lidotta meg. Csak a hang-gal való fokozatos bánásmódot ajánljuk figyelműbe Farkas Ida szerepe igaz dicséretre tart számat e darabban.

Kedden ugyan ez a darab megy. Szerlán Szávay Gyula Szép Ilonka daljátéka, esütörtökön Urasági Inas kerestetők, pénteken és szombaton, Ó. okoládó katona kerül színr.

KRITIKUS.

HIREK.

Mindnyájan jegyzünk hadikölcsönt!

Minden magyar embernek meg kell mutatnia, hogy méltó ahhoz a díszcséhez, melyet hős katonáink ebben a hőrosi világkűzdelemben a magyar fajnak szerettek és szereztek! Mindenki igyek-zzék kölcsön adni megakarított pénzét az államnak, vagyis jegyzni kell hadikölcsönt, kinek-kinek a maga tehetsége szerint. Aki nem jegyezhet többet, öven és 100 koronás jegyzékkel is leirhatja ebbeli hasznat kö-teleességtől. Hiszen harcoló yüzünk szacseréi, közem-bertől felfelé, is jegyznek hadikölcsönt. Ők, kik élet-tükkel, vérrelk és testi épségükkel áldoznak a hazának még összekaporgatott állfértéket is adják a győzelem nimél előbbi helyezésre érdekében. — Teltát szászorosan erkölcsi kötelező sége azoknak hadikölcsönt je-gyezni, kiket a nem alkalmasságuk s egyéb sorsked-vezési egyelőre megmenetelt a halbaszállástól.

Nemcsak a hádsereg fenntartásához szükséges az államnak a pénz, hanem a gazdasági élet zavartalan folytatására tömérdek okket kell beszereznie, amely-nek költéséit szintén a hadikölcsönökönkölb fedezi. Ne higgye senki, hogy jegyzésével meghosszabbítja a há-bort, hiszen erre a tévtútra fenyesen rácsatlóak a fronton küzdő és egyebütt szenvedő hős katonáink hadikölcsönt jegyzései. A hádsereget, amely most már a diadalmas békét akarja előléseiméitől kikényszeríteni, táplálnunk kell és meg kell mutatnunk, hogy mennyi erő és áldozatosságok lakozik a magyar nem-zetben. Utolsó ökle-ápasokat mérünk ellenteleinkre a harceterén, de a legutsósbab ökle-ápasát mérjük ide-ha a hadikölcsönt példátalul magyazrő sikerével. Megmutatjuk ellenteleinknek, hogy ezt a nemzetet nem lehet sem levérni, sem kiéleztetni, sem koldusá-tenni. Ez az impozáns tūntetés hozza meg a mind-nyájanok által sóvárgott békét.

Elárulja, esurben hagyja a uszmet szeüt ügyét az, aki elkez a végső erőpróbaához nem adja oda minden erejét!

Nagy-carrieret

sokan-sokan csináltak a háború zivatarában. Tūnemé-nyesen emelkedett szerencse-ösiliagú lalótárukar fölé, varalattul, pazarul. Millionusok lett nem egy, aki erőtl még álmodni sem mert a vérözön előtt. S ma dúsul a pénzben és sok más jóban, aki a háborus konjunkturák előtt, még gondban ébredt s gondtal, bával telve hajította le fejet alig élvezett üjjei nyugalmára. De a munka és szorgalom vgtetés is megérdemelt gyűmösesét. Belátjuk, elismerjük, hogy drá-gább mindeu, szomorú lehangolással abbát is belenyug-zik az adzó lateiner. Drágábban s rosszabbul pat-tog a gyufa, megfizethetetlen a szappan, ez a köz-mondásos kultúra fök és sok más, a mi után inkább csak sóvárgunk, semmint birtokunkban tartjuk mindent

természetes, indokolt. Munka termék minden ízében. De, hogy olyan cikk menjen minden hónapban fel-jebb, amely a természet produktuma, ahol az ember kez csak dugaszol, üveget mos, esomagol s arúsit — ez már nem végsőlegős állapot. Itt van például a Regener ásványvíz. Ez oly nagy carrier-et csinált a háborúban, hogy kismántani is alig lehet. Ma 5z fillér, de n-hol 60 is egy üveg ára. A háború elején még csak 20 fillér volt. Azután 28-ra drágult s azóta nines hónap, hogy ne szokott volna néhány fillérrrel feljebb. Elismerjük, drágább az a munkaerő, amely től, esomagol, a szállítás is emelkedett, de mindez legfeljebb 40 fillérral szétgőrhetha volna az árat. Ide hatósági intézkedést kérünk a Dr. Kiss kapitány Igdes, tapintatos eljárását, hogy a fogyasztó köznség e té-ron se legyen kéreve az aránytalan áremelésnek.

— Bayer Vincéné ajándéka a Felső tem-ploznak. A mult vasárnap volt Bayer Vincéné két szép szobrának megadása a Felső templomban a 11 misén. A misé előtt Dr. Lukács József piarista tanár tartott szent beszédet, ezután Horváth György piarista házfőnök megadotta a szobrokat, amelyek művészi kivitelükkel s széles elhelyezésükkel mindenki osztalan dicséretre nyerték meg. A misé alatt Hó-f-ri-er Emlua gyűlönyör szőlő jászott, az urlény-nyok kongregációjának síneknek pedig szép egyházi önkéivel emelték az ünneplőnét. A hívek 140 kor 93 fill-t adtak össze ez alkalommal miserühára.

— Hársfaviiragot a beteg katonáknak. A honv. u. m. Hadsegélyőz Hivatala kéri a nagyközön-séget, hogy az ideu mindi nagyobb mennyiségben küldjön be hársfaviiragot. Szőrozokoztató kirándulások kapcsán kis társasággal érteles győzteszseren elnyit-ko a beteg katonák fájalmát. A hársfaviiragot e kis szárnyvelékkel kell szedni és gondosan kiszárítani, mert a n-dres virág utközben tonkre megy. A gyógy-növény-jelzés esomagol ingyen szállítja a posta a Hadsegélyőző címre: Budapest V. Adámia-utca 17. sz.

— Mindenki maga szerezheti be gabonáját.

Az Országos Közlelméletési Tanács a napokban nagy-fontosságú határozatot hozott. Kimondta, hogy az or-zság természetű ár alá helyezi, de a városok lakó-sága, az ipari, vállalatok és a tisztviselők beszerzési szövetkezetei az új természetű előre egy mennyiségben beszereszettek szűkségletüket. A vetőmagot szintén mindenki visszaruthatja. Helyesítésre méltó ez az in-terkedés, hogy a lakáságnak továbbra is módot nyu-ntanak a kenyérszűkséglet biztosítására. — Azonban kivánatos lenne, ha fokozottabb szigorral ellenöriznék, hogy mindenki tényleg csak a megállapított mennyi-séget szerezhesse be, nehogy egyesek kapzságának, rosszirányú szemlenségének nagy tömegek igyák meg a levét.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságátóli.

A m. kir. államvasutak a háború tartal- alatt a kereskedelemügyi miniszter engedélyé- i forgalmi ártékot növendéül 18-ik éltétűket még 1e nem tölött, önértékű vizsgát tetti ifjakat is alkalma- sk. Ify ifjak folyamodványainkat, szelési és értékű bizonyítránnyal felszerelve a magyar királyi álla-mvasutak igazgatóságánál (Budapest VI. Andrássy-t út 73.) adhatják be.

Az alkalmasnak jelölt folyamodókát 18. éltévk betöltéséig, illetőleg a vasuti szűkszigvák leteléséig, kizárólag tanulás és kiképzés céljából fog-ják foglalkoztatni, és leletelőig, eddigi lakhelyükön lévő állomásokra fogják azonnal beosztani, hogy továbbra is szűlő ellátás alatt maradhassanak. A novemberek 18-ik éltévk betöltéséig rendszeres vasúti alkalmazottakká, forgalmi díjnyokká, vál-nak.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsört a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a hely-árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb moziműsört mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművész nő szolgálta. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatóság.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete es tételes joga. Írta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremlő tudásának szükségese része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

Bukott középiskolai tanulók

érdekében forduljunk sürgősen **ZSOLDOS TANINTÉZET**-hez,

BUDAPEST. VII., Dohány-utca 84.

☎ Telefon 32-40. ☎

Ugyanott előkészítés magánvizsgákra osztályösszevonással, felelősség mellett.

A középiskola kivonatos tananyaga megrendelhető. Ismertetőt küld az igazgatóság.

MILKA
Suchard
KITÜNÖ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak,

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.
VII. Rákóczi ut 54. szám

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztályához gyorsan felülkérlettel készít elő a

**ZSOLDOS
TANINTÉZET**

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. Nélkülözhetetlen magántanulóknak, műveltségre törekvőknek.

☞ A „ZALAI KÖZLÖNY” — egyez számonként kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében ☞

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. — Nélkülözhetetlen rendszeres és magántanulóknak. — Énkiértés vizsgákra készülőknek. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet ára 15 kor. Megrendelhető.

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 189. — Hirdetést díjazás szerint.

Főszerkesztő:

Kemény László

Felelős szerkesztő:

Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona; negyedévre 3 korona; 30 fillér. —
Egyes szám ára 18 fillér.

Egy karaj kenyéret.

A bíróságoknál apró gyermekek mosolygó kék szeméből a betörő megrögzött cinizmusa röhög felénk. Fialat gyermekleányok az utca sarából kerülnek a bíró elé. Megdöbbenő a száma a bűnöző gyermekeknek. És akik nem jutottak el még a bűn útjára, nem az otthon, az iskola kiterjeszti rájuk védő, oltalmazó karját, nézzetek: az utcaajtó körül csoportosulnak, a tartatlanság ri le sápadt arcukról, az éhség gyöttri őket. Szemük fénytelen és beesselt ábrázolat öreges színt mutat és hiába tárod eléjük az élet és a tulvilág kineseit, az erkölcs magasztosságát, a hit fellemelő nagyszerűségét, a lelkük tele van mohó vágygal és odatapad a szemük, a lelkük gondolata arra a falat kenyérré, ami a módosabb ember gyermekeinek jut

Gyöttrő és fájo érzés, amikor a gyermekek éheznek. A szörnyű látományban a jelen forrongása, a jövőndő szörnyű rom-

bolása vívódik. Vajjon le lehet-e írni az érzést, ami a szülő szívében él, amikor gyermeke éhezik és ő nem tud neki kenyeret adni, hogy éhét csillapítsa? Lehető-e tőle várn, hogy nyugodtan és önmegtartással viselje a nehéz idők keresztjét? És milyen jövőt lehet várn attól az ifjúságtól, amely abban nőtt, hogy legnagyobb értéke egy falásnyi kenyér legyen? Mi vonja meg akkor a beczület és becselenség határait?

Nehéz napokat élünk, de a napok súlyát le kell venni a gyermekek válláról. Ő érettek, a jövőndőjükért váreznek hőseink. Az ő jövőndőjük legyen az első gondolatunk nekünk, akik itthon ébredünk. A gyermekek ne éhezzenek! Egy falatot tegyenek félre mindig azok, akiknek a sors a kelleléné többet adott, az éhező gyermekek számára, egy karajt adjanak mindennap azoknak, akiknek ez a karaj kenyér az élet, mert akkor az a kenyér a mi életünk, a mi jövőnk lesz. És minél nagyobb telkesséssel és odaadással gyűjtünk, adjunk

egy darabka kenyeret az éhező gyermekeknek.

Az Isten áldása lesz minden megosztott kenyéradarabon. Annak a kenyérnek a fele, amelynek a másik fele a szegény gyermekeknek jutott, eso lát teszen: táplálni fogja az adakozót és jóllakítja az éhezőt. Nemcsak a gyömrök fenyegető morgását fogja elfojtani, hanem a föld nyomorúságából az egekbe, a hitnek, a bizakodásnak, a szebb jövőnek ormára emeli fel az embert

És különösen ti-szerencsések, akiket a háboru a semmisség il, a föld porából a jólét ma zaslataira emelt fel, akik most dukálkodtok min len földi jóban, — adjatok mindennap egy-egy karaj kenyeret az éhező gyermekeknek!

A tisztesség, a polgári becsület és az önfentartás kötelez minden jó hazafit, jegyezzen hadikölcsönt. —

Dicsőség és Becsület

A magyarnak?!... A magyarnak!

Nincs a földön párja!

Dicsősége a világot

Viharozza járja!

Fel-felűz a magas égre,

De a galád ellenségre

Vasóköllel sújt a kar:

Havargya ha szive gyul:

Ugy a fergeteg se dul,

Mint a magyar!... A magyar!

A magyarnak?!... A magyarnak!

Nincs a földön párja!

Becsülete a világot

Aranyozza járja!

Fel-felűz a magas égre;

Vérrel írja oda: Béke!...

S ölél majd, s nem öl a kar!

S ha begyógyult minden seb:

A galamb se szelidebb

Mint a magyar!... A magyar!

FERKE ÁGOST.

Az országház születése

Írta: **Etelvári Alajos.**

Még a legkisebb diák is tudja és nagyon természetesen találta: ha Paliban aratni kezdtek, megkzdődtek a nagykanizsai piarista gimnáziumban a vizsgák. Ez a diák kalendárium sz-rint annyit is jelentett: itt a nagy vakáció!

Midőn 1870-ben július hó elején. — kezében a Religio nagyogó stílus hitan könyvével — Paliból Nagykanizsára haligantam, régig abtan az olyan sokszor — telen nyáron megjárt — magosan az égre felnyúló jegenyefa sorban, mely az országházat szegélyezte, éreztem, hogy életem egy forduló pontjához közeledem.

A fasert — a mint látom — kivágták: megfosztották Nagykanizsa környékének tájképét igen kedves s jellemző vonásától. A város kopár! Eltűntek a fák, melyek lombjai oly szép időkről susogtak.

Július hó végén a gimnázium hatodik osztályát befejeztük, a szokottnál szívéliesebben elbucsúztunk. Nagykanizsán akkor még csak hat osztály volt.

A vakációt rendszeren Paliban töltöttem. Iskola-társam Tandor Ottó Nagykanizsáról sokszor kijött hozzám; felmentünk a főrhénei szőlőjébe. Tojást sütöttünk vajjal, hagymával, zoldpaprikával; ittuk

roája azt a régi zamatos főrhénei bort, a melyet akkor még nem tett fanyarrá a filoxéra istentelen férgel!

Tandorral Budapestben találkoztam újra, mint egyetemi hallgatók. Később lakó társak is lettünk. Ő okleveles építész mérnök, mi építő, műegyetemi tanár segéd s Steindl technikai tanár irodájának tagja (Élég hosszú cím; de annál rövidebb fizetés.) Én okleveles középiskolai földrajz és filozófia tanár.

Egyik este Ottó azzal lép szobánkba: nagy hirt hozok! — a tanár ma bejött az irodába: — meglesz az állandó országház. Reményem az én irodám is fog pályázni; — hiszen tudják én a gót stílus barátja vagyok.

Aztán folytatja Ottó: most pedig megvacsorázunk; teát is főzök. Te lefekszel, én pedig megkomponálom reggelre az új országház Duna parti homlokzatát.

Már jó világos volt, mikor felbredtem. Ottó még mindig, égő lámpa mellett, rajzol. — Nézd ilyen lesz a Duna parti homlokzat! — Olyan is lett.

A dél-lőlt folyamán megmutatta Steindl tanárnak rajzát. A tanár elámulva csudálkozott az egy éjen át végzett munka nagyságán. Bátoran hozzá tehetjük nagyszerűségén is

A 20-as honvédek nagy művész-estélye.

A 20-as honvédek szociálisnak ígérkező nagy művész-estélyének részletes programja a napokban végleges megállapítást nyert s a legközelebbi művészeti plakátok fogják tájékoztatni a közönséget az estély napja és részlete felől.

A szereplők száma új illusztrációkkal bővült; a legelőkelőbbi bpesti művészek oly figyelmes készséggel állanak a rokkant 20-as honvédek ügyének szolgálatába, hogy ez már magában dokumentálja a kanizsai honvédekről elterjedt országos jó véleményét.

Teljesen készen állanak a hangverseny helyiségeinek, a Polgári Egylet terméinek átalakítási tervei is. Az átalakítási munkálatok a napokban már meg is kezdődnek. Az estély után az Egylet helyiségei reggel 4 óráig nyitva állnak, hogy a hajnali vonatokkal utazó családok a vonatok indulásáig idejüket kellemesen eltölthessék.

A jegyek előjegyzései már igen sok előkelő helyről megtörtént s nagy összegű felállítások s adományok is már folytak be az ezred rokkant alapjára. Egy huszas tartalékos tiszt egymaga keres 1000 koronát küldött; egy egyszerű falusi asszony pedig a minap avval állított be a pótzászlóiródiájába, hogy ő ugyan jegyre igényt nem tart, de azért elhozta szerény 25 koronáját, a nemes célra, Ismétlenül figyelmeztetjük az ezred barátait, hogy a jegyek előjegyzésével ne sokáig várjanak, mert a nagy kereslet mellett megtörténhet az, hogy az Estély napján már nem áll kedvük szerinti való jegy a rendelkezésünkre.

A jegyek árai: Emeleti páholy 8 személyre 150 kor., földszinti páholy 100 kor. Tanulós-zsák az első négy sorban 25, a többi sorokban 20, 16 illetve 10 kor., állólhely 5 kor. — Előjegyzési lelet telefonon (telefon sz. 115) vagy levélben, a 20. honvéd pótzászlóiról sugárijelű iródiájában.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Az országház megépítését Steindl kapta meg. Az egészet Tandor Ottó vezette. Így került, a budapesti Dunapártra ez a hideg, megfagyott, zene stíli palota. Bizonyára kevesen tudják, hogy egy nagykánizsai gyerek Budapest egyik utcájának (ha jól emlékszem Kőfaragó-utca) egyik házának udvari hánapos szobájában tervezte és rajzolta meg az állandó országház első alap vonalait és dunaparti díszhomlokzatát.

Az építés befejezés felé Tisza Lajos gróf. az állandó országház építő bizottságának elnöke azt kérdezte Ottótól: Kedves Tandor ur önnel milyen kitüntetés eszközöljek ki?

— Kegyelmes uram, szegény ember vagyok, én kegyeret kérek.

— Nos és az?

— A műegyetemen tiszteletre kerül egy tanári szék.

— Az övé lesz!

Ha Tisza Lajos gróf igazságérzete fel nem karolja Tandor Ottó szerény, jogos óhaját kérését,

Magántisztviselők jövője.

A magántisztviselők csúszás befelé sírásával velték eddig a sorukat, amelyre a körülmények egész serege, közöttük — igen első helyen — a szervezetalanság kényszerítette őket.

Törték a végletekig, Egyébként teljesen tehetetlenül álltak. Nem jutottak egymáshoz közelebb, mert nem volt közöttük összekötő kapocs. A munkaadókkal még csak tárgyalásokba sem bocsátkoztak sorsuk jobbra fordítása érdekében; abban a kétség-telend teljes tudatlan, hogy a magántisztviselők munkaadóinak legtöbbje nem az a nagytökés, akivel szemben jogosan és eredményesen lehet követeléseket támasztani, mert hiszen a legtöbbjük maga is küzd a háborus nehézségek közepette s nem bírta azokat a horroribilis áldozatokat, amelyekkel a magántisztviselőket és alkalmazottakat a mai helyzetet bírva tudná megtenni.

És a tény azonban nem jelentheti azt, hogy a magántisztviselők és alkalmazottak szomorú helyzete menthetetlen. A módok egész sorozata rendelkezésre áll ahhoz, hogy megfordírt, de meg minden embert egyaránt megillelő jobb sorsra jussanak.

Annál könnyebben lehetséges ez, mert az alkalmazottak legtöbbje maga is rokonszenven kísér az alkalmazottak sivar helyzetét, ér-jével arányos segítségre minden bizonnyal kész abban a meggyőződésben, hogy e munkájuk megfelelő helyzetbe juttatása, a cégnek, vállalatnak közvetlen érdeke, s az erre irányuló törekvés, hasznos, nagy kamatot jelentő töké befektetés.

A helyes módok megtalálása azonban szükség van a magántisztviselőknek (természetesen nemre való különbség nélkül) az egységes szervezetre, amely lehetővé teszi és súlyos nehézség közepette is, a rengeteg jelentőségű beszerzési csoport megalakítását.

Erre készülnek most a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak Szervezkednek s a hosszú telenség után, a sivar helyzetekben mások példáin okulás, bizonyára oly erős szövetségben egyesülnek, amely átsegíti őket az eddigi nyomászó nehézségeken.

hát a hitvány protektor rákényszerít még ettől a csékely kívánságától is eltilt. ó.

Igazi mély és őszinte barátság fűzött engem Ottóhoz. Sok vágyát, titkát tudom. Együtt jártuk Budapest síkágát és Buda hegyeit. Végtelenül szerettem a szabad természetet, a virágot s különösen a nefejelet. Hiszen ez a virágoska is olyan végzetlenül szerény: Aztán: az old levelei örök reményt ábrásztanak: apró kék sármak a derült eget tükröztetik elénk; közepén az a kullós kis várgás pontocskák, mint az örökké valóság csillaga mosolyog felénk.

Ottó te már ismered az örökkévalóságot!

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvtai javára! — Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Adakozzunk a vak katonák részére.

A béke utjára kerülünk.

Közel három esztendő küzdelem és hanyargatás a világ összes népeinek lelkében napról-napra növekszik a már fokozott vágy a kérdésre. Nemcsak szövetségeseink, a magunk és elleneink tábora, de már kivétel nélkül valamennyi semleges állam is a rendszer nyugodt élethez után sóvárog. Ha ennek ellenére nincs még ma sem vége a vércsapásnak, nem a mi bűnünk. Franciaország, de főleg Anglia vezető emberei, a hiénák azok, akik ma, is gőryösen ragaszkodnak ahhoz az örületes béké reménykötöz, hogy bennünket mégis tétre kényszeríthetnek Épp-ezért erőszakkal elnyomnak mindenkit a törekvés, amely a békét előzoza. Számításait azonban nagyon megtavarta a németek és a mi tengeraltatók sikeres munkája. Ugy, hogy már kezdünk kissé nem bízni az eddigi pöffeszkedő jelszavunkban: „Az idő a mi szövetségünk!” és minden fel szerint teljes erővel döntést akarunk prókálni. Mint egy megbízható hollandi lap írja, már a közeljövőben megvalósítani szándékozik azt a hatalmas tervüket, hogy minden oldatról, szárazföldön és tengeren egy időben rákrohannak s letopernek bennünket. Elkövetkeztek innár a harcok utolsó, de egyben legretentesebb és legnehezebb bráfi! Az a tudat, hogy az ország valamin a mi létünk vagy nem létünk főfog kockán, kell, hogy megalozza ellenálló erőnket mindenféleképpen. Katonáinkban megbízhatunk. Ők meg fognak tenni a győzelemre mindent, amit emberileg megtenni lehetséges. De akkor és is csak úgy számíthatnak, ha az egész ország népe mögöttük áll és ellátja őket hadianyaggal, élelelmis, pénzzel, szíval mindazzal, ami a győzelemhez ököttlenül szükséges. Ha mindenki megteszi kötelességét: dolgozik a háza javára és mindenkéül jól teltetőleg jegyez a hadikölesőre, úgy a siker a mi részünkre s mindnyájunk boldogítására elmaradhatatlan. És akkor nem sokára a milliók által várta béke pálmája kerül a karnak helyébe, melyet ádáz ellenségeink kezé ma még kétségbeesetten szorongat. Még néhány nap vagy hátra a hadikölesőn jegyzési határnap, hiszen minden jó hazafi hadikölesőnt jegyezni.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától

A m. kir. Államvasutak a háború tartala alatt a kereskedelemügyi, miniszter engedélyével f. forgalmi díjok növekedését 18-ik élt-tőlnek még be nem töltött, ártérségi vizsgát tett ittjakt is alkalma, nek. Ily ifjak foglanyodványaitak, szűletési és ártérségi bizonyítványal felszerelve a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (Budapest, VI. Andrássy-ut 73.) adhatják be.

Az államvasutak által folyamodókat 18. életévök betöltöttség, illetőleg a vasuti szakvizsgák betöltéleg, kizárólag tanulás és kiképzés céljából fogják foglalkoztatni és lehetőleg eddigi lakhelyükön levő állomásokra fogják azonnal boosztani, hogy továbbra is szűlő ellátás alatt maradhasanak. A honvédek 18-ik életév betöltötésével rendszeres vasuti alkalmazottakká, forgalmi díjokokká, válnak. Budapest, 1917. évi-junius hó 8.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

Szeretetadományokat a frontra szál-
lit a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Külö-
niménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörté-
nelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykánizsán.

— **Új Idők.** A világháború leghíbb króniká-
s, irában és képből az Új Idők. A mi érdekes esemé-
ny a négy világrész határain történt, azt mind
olánk látja festői szépségű képekben. Érdekes, új-
művészi művelés és előkelő ízlés jellemzi Hareog
Forenc hatlapját, az Új Időket. melynek minden
száma aktuális közleményekkel, elbeszélésekkel és
regényekkel is egyaránt a szépirodalom ápolója. —
Költségtétele ára negyvenévre 5 korona. Kiadóhivatal,
Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— **A Vasárnapi Újság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Új-
ság” előfizetési ára negyvenévre 8 korona. Világ-
króniká-vál együtt hat korona. Megrendelhető a
„Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV.,
Égyszem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Kö-
pés Néplap”, a legelőbb új- és a magyar nép
számára, félvévre 2 korona 40 fillér.

— **As. Élet** szépirodalmi és művészeti havi-
lapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, ér-
dekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot
molegzen ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség
és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. —
Előfizetési ár félvévre 10 kor. Mutatványzámmal küsz-
séggel küld a kiadóhivatal.

Bukott

középiskolai tanulók

érdekében forduljunk sürgősen

ZSOLDOS TANINTÉZET-hez,

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 84.

☎/ Telefon 32-40. ☎/

Ugyanott előkészítés magánvizsgákra.

osztályösszevonással, felelőség mellett.

A középiskola kivonatos tananyaga megrendelhető. Ismeretőt küld az Igazgatóság.

MILKA
Suchard
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, ma-
gyarzatokkal szolgál az

A Z U J S Á G

POLITIKAI NAPI LAP

olvasóinak,

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 38 korona.
Félvévre 19
Negyedévre . . . . . 9 K. 80 f.
Egy hónapra . . . . . 3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSA G KIADÓHIVATALA Budapest
VII. Rákóczi ut 84. szám

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztá-
lyától gyorsan felelősséggel köszi elő a

**ZSOLDOS
TANINTÉZET**

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű
tananyaga megrendelhető. Nélkülözhe-
telen magántanulóknak, műveltségre
törekvőknek.

A „ZALAI KOZLONY” —
egyes számonként kapható Ifj. Wajdits
József könyvkereskedésében

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osz-
tályának teljes tananyaga. —
Nélkülözhetetlen rendes és
magántanulóknak, — értékes
vizsgára készülőknak. Legjobb
eszköz az általános műveltség
elajánlására. Két kötet. Ára
15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izéles kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjsabáj szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feloldó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, előtérre 5 korona, nyugdíjra 3 korona, 60 fillér.
Egyes szám ára 15 fillér.

Hölgyeim és Uraim!

A legmagyarabb ünnepnek: Péter és Pálnak, kaszapengés a muzsikája. A legmagasabb muzsika. Az élet ünneg fel benne, az erő lökötet ritmusában, arany és ezüst cseng ki ütemeiből. A magyar aratás, a magyarság ereje, a magyar kenyér gyurja az acélt a magy fiuk izmaiba. Azt az erőt, mellyel 1000 éven át megvédtük ezt az áldott földet és mellyel most is a vitézség csudáit műveljük északon és délen. Peng a kasza az arany kalászzsal borított magyar rónán felcsendül a dal és ujjongva hirdeti hogy a magyar földet szent frigy köti falhoz, egyik el nem hagyja a másikat, míg a nap sütni fog. Egyik dolgozik a a másikért, hűséges összetartásban és soha meg nem szünő szeretetben.

Most a földön van a sor. A magyar vitézség, a magyar virtus, a magyar bátorság csak a föld segítségével tudja kivinni a végső győzelmet. És a föld, ime segít. A föld ontja az életet, a földből hőyem daga-dozik ki a kenyér, amelynek hijján ellankad a kardot és puskát emelő kar, de elérőt lenedik az a kéz is, mely a kardot és puskát készíti és alapad az a forrás, amelyből a harcoló halcsereg erejét meríti.

A föld aranyakat igér és mi fillérekért kérünk a jövendő kincséből előlegül. Előlegül annak az itezménynek gyarapítására, mely jótékony nemtöként jár a háboru nyomában. Bármilyen gyors az orrontlan testű, véres kezű óriás járása, nem marad el mögötte egy lépésnyi sem. Ott van, hogy a sebeket, melyeket ütött gyogyítsa, hogy a fáj tálmakat melyeket okozott enyhítsa, hogy a könnyeket, melyeket a szemekből fakasztott letörölje

A Vöröskereszt számára kérjük filléreként Hölgyeim és Uraim... a Vöröskereszt számára, mely a szeretet, az irtalom, a könyörtület képviselője a háboru borzalmaiban! A Vöröskereszt számára, mely az

életért harcol a halál birodalmában, mely az emberiség szent ígét hirdeti az embertelen pusztítások közepette. Most, mikor megnyílik a magyar föld, hogy kincseivel támogassa győzni akarásukat, nem zárkoznak el a magyar szívek sem. Hiszen a Vöröskereszt intézményei is a győzelem eszméjének szolgálatában állanak. Nemesak odakinn a harctéren, hanem itthon, messzi a front mögött is. A győzelmet segítik elő azzal, hogy a megsebesültek nagy részét újra harcélpesé teszik, újra sorompóba állítják a győzelmet azzal is, hogy a neg-rokkantaknak módot nyujtanak, hogy újra hasznos tagjaivá váljanak a társadalomnak és így önbizalmat adnak ezer csüggedőnek. Nincs a háboru okozta nyomor-nak olyan területe, melyen a Vöröskereszt ne éreztetné áldásos munkáját. Gyomloltója az elesettek özvegyeinek, árváinak tanácsadója, felvilágosítója, utbizgatója mind-azoknak, kik valamely drága hozzátartozókat keresik, akinek nyoma veszett a háboru rettenetes forgatagában.

Ki tudná a Vöröskereszt ezer és ezer águ munkáját minden részletében megismertetni, hiszen ezt a munkát a szeretet vezérli és a szeretetnek ezer a szeme, ezer a keze, ezer a szíve és ennek az ezer szívnek minden egyes dobbanása egy egy fájdalomnak, egy egy szenvedésnek, gyászának, siralomnak megérzését jeleni.

Nincs itezmény, melynek olyan része volna a háboru okozta gyász enyhítésében, mint a Vöröskeresztnek! És minden fájdalom, minden egyes gyászának enyhítése hozzájárul ahhoz, hogy a front mögötti hangulat el ne sötétedjék, hogy az itthonmaradottak lelkét meg ne szállja a csüggedés. És az itthonlevők hangulata irányítja a fronton harcolókat is. A dal, amely itthon csendül meg a szívekben, ott viszhangzik hőseink lelkében is... és ha itthon csak gyászzenéek hangzanának, fáradt madárként hullana alá bátor katonáinknak fennenszárnyaló lelkesedése és

elernyedne az a milliónyi magyar kar, mely most réme és félelme az ellenségnek.

A háboru győzelmes befejezését segíti elő, ki a Vöröskeresztet és intézményeit támogatja.

Hőseink utolsó, nagy erőmegfeszítéseiket teszik odakinn a harctéren, mi itthon harcolóok mutakozzunk méltóknak hozzájuk és mutakozzunk méltónak az áldott magyar földhöz, mely a háboru kitérése óta harmadszor siet ebben az élet-halál-harcban segítségünkre.

Adjunk mi is, mint ő ad. Jó szívvel, bőségesen, szeretettel.

A tizezernyi kasza pengése hatalmas győzelmi énekke csendül össze és büszkén hirdeti, hogy lesz újra kenyér, mely katonának és polgárnak egyaránt erőt ad a háboru további diadalmas folytatására. És ebbe a győzelmi énekbe egy másik hatalmas örökszternek muzsikája olvad bele... a Vöröskereszt ezer és ezer vasuti kocsiának dübörgése, mely azt hirdeti, hogy az ágyu, a puska, a kard mellett ott dolgozik a szeretet is, ott dolgozik nemesak azért, hogy a jelen számára mentisen meg minden menthető a háboru borzalmaiból, hanem hogy már most építsen a jövő számára is... építsen a rokkantak talpraállításával, az apátlanul maradtak istápolásával, egy egész nemzedéknek a nemzet számára való megmentésével.

Aki a Vöröskeresztnek ad, a jövőért is áldoz... Nemesak a háboruért, hanem az elkövetkezendő bekéért is!

A Vöröskereszt a haldoklók hörgésének közepette, az élet dalát harsogja. A Vöröskereszt a háboru egén a szívárványt szimbolizálja, a pusztító viharrá következő napsütést, fényt és ragyogást.

Adjunk Hölgyeim és Uraim a Vöröskeresztnek, mert minden fillérből, amelyet itezmények juttatunk, áldás fakad, mert minden fillérel, mellyel megajándékozunk: fájdalmat enyhítünk, vigasztalást nyujtunk és ki tudja, hogy a sok ezernyi hálasóháj

között nem fakad-e egyik olyan szívből, mely nekünk mindenk felett drága, amely hozzánk minden más szívnél közelebb áll.

Amit a Vöröskeresztnek adunk, azt a nemzetnek, a magvaságnak adjuk, amit a Vöröskeresztért áldozunk, azt győzelmiért, jövőnkért, fainkért, önmagunkért áldozzuk! És nem igaz magyar ember az, ki mikor hazajárni kell áldozatot hoznia szűkebbül fűd maradni. Hogy ilyen magyar ember nem volt soha, azt fényesen bizonyítja a zservés történetünk, melynek folyamán, mikor szükség volt rá, mindig egyszerre és egységesen nyilatkozott meg az egész nemzet áldozatkészsége.

A magyar kasza pergése aranyakat ígér, Hölgyeim és Úraim, kérjük filléreiket a legszebb háborus intézmény: a Magyar Vöröskereszt számára!

Bosnyák Góza

Zalavármegye főispánja.

Mint biztos orrából értesülünk, Bosnyák Góza főispánja most már befejezett tény. Örömmel regisztráljuk e tényt, hogy a főispáni székbe Bosnyák Góza, a nagykanizsai képviselő listájából fogja hazánk érdekeit szolgálni.

Julius 5-en lesz a 20-ás hónvödök nagy művészestélye.

A 20. hónvöd pótzászlóalj vizsgáló bizottsága nagy körültekintéssel és buzgó fáradozással véglegesen megállapította a Kanizsán rendezendő művészestély programját. Ez a program minden várakozást felülmúl. Hasonló nagyarányú s az ország legkiválóbb művészeinek díszes társaságával dícsérvő estély a vidéken még nem volt.

Az estély napját a vizalmi bizottság július 5-ére tette s e terminuson már változtatás semmi körülmények közt nem történik. Hogy a közönség részéről mily nagy az érdeklődés mutatja az, hogy már az összes páholyok elkelték s csak az eddigi felülfizetések összege meghaladja az 5000 koronát.

A megye legtávolabbi részeiben is spontán gyűjtések folynak az ezred rokkant alapja javára, s így nagyon valószínű, hogy az estély s a vele párhuzamos nemess akció igen tekintélyes összegre emeli fel a 20-ások rokkant alapját. A jegyek ára: Tánulások az első 4 sorban 25 kor., a további sorokban 20, 16 és 10 kor., állóhely 5 kor.

A jegyek árusítását a közönség kényelmére s a játékonnyra való tekintettel szíves volt a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank” Csengerly-utcai fiókja elvállalni. Az érdeklődőknek tehát a jegyek dolgában ezennel nem kell a pótzászlóaljhoz fordulniok, hanem fentrevezett bankhoz közvetlenül fordulhatnak.

Színészeink Jótékonycélu előadása, a gyöngyösi tűzkárosultak javára Csáktornyan.

Egy jól szervezett (cabaré) társaság fog Csáktornyan 1917 július hó 3-án kedden a Zrínyi szálló dísztermében Peterdi Etsuai az élő művészi estély rendeznek a gyöngyösi tűzkárosultak javára. Közreműködnek: Peterdi Etsua, Aldor nővérek, Kocsis Ilus, Baranyai László, Szabó László, Turai Mihály (karnagy) és Pataki Gyula. A cabaré iránt miut értesülünk máris nagy érdeklődés mutatkozik az ottani intelligens közönség körében; a bruttó jövedelem 5% -át a gyöngyösi tűzkárosultak javára fordítják.

A nemes ügy-örkölési sikerein Zrínyi Károly az állami tanító képezde agilis igazgatója fáradozik.

Ha csak magát a tányt regisztráljuk, már azzal is eleget mondtunk. A művészi erők oly együttesre szerepel Csáktornyan, hogy az méltán megérdemli a pártfogást. S ha most hozzá vesszük a nemes oélt, akkor művészeink csáktornyai szereplése elé joggal nézünk a legszebb reményhel. Hogy művészeink érdemeinek a pártfogásra, azt nagyközönségi szereplésük legjobban mutatja.

Tábori levél.

Lesbe küldtek. Éjszakára.
A délut. elé. Térdig. havas gödörbe...
Rád gondoltam, hiüestársam:
Szívenet a keserű gyölört.
Fajongott az oláh szél is.
Szemből a nagy hideglől köny fakadt.
Vagy tán attól hullt a könyvem,
Hogy a Gombost meg a Bimbót eladtad?

Fel se érem az eszemmel,
Hová lett a gyenge szíved, jóságod?
Hogy is tudtad odaadni,
Pénzért, azt a két gyönyörű jószágot?..
Ugy-é, mondták?!... te is mondtad:
Nincsen párjuk a dabasi határban!
Nem is akadt más vidéken,
Pedig én most sok országot bejártam!...

No de, ha már ez a gyász ért:
Pár forinttal segítsd öreg anyámat
A börtönsnek fizess hiten:
Ne döngesse örökké a portálkat.
Rám is legyen anyni gondod,
Ha itt talál felesjenyi bálorsom:
Istenverte oláh-földből,
Rigófütyös temetőlkkbe,
Havazidd a koporsóm!

FERKE ÁGOST.

Színház.

Közel egy hete irtunk lérekv művészeinkről. Azóta ismét bő anyagot adtak a kritikára, az emlegetésre, hogy írjunk, hogy szóljunk róluk. Eket derit sugároz játékuk a fásult élet szikráit szívembe, s mosolyt varázsol a bű, a gond, az aggódó szeretetlől barázadás homlokra — megérdemlik az ártatlan életöröm napszámosai, hogy tapon kívül más, valami maradandót is adjunk nekik — néhány méltányló, dícsérvő, de egyuttal művészi fejlődésükre is kibátó szót adjunk nekik. Egy hét színházi eseményének keretén belül dícsérjük meg Peterdi Etsut, aki minden operette előadásban édes közvetlenséggel jötötte előbbi sikerét, izletes játékán, játévi s könyved szereplésén csak néha ejtett tollott egy-egy oda nem való mosoly, amely mosolygó száján szélén olykor szánkon kívül jelent meg. A fényes éneklapon a lélegzet is homályt csámít. Szerepe különösen a „Három a kis lány”-ban volt közvetlen. A legnagyobbak sorából való Halasi Mariska. Mert yonnan játszott megrázó szerepében a Növletlen asszonyban új dícsérvővel is honoráljuk Szócsi Emma, Németh Irén, Daka Anna is tetszésre szerepeltek nem egy alkalommal. Németh Irén különösen Szép Ilonka szerepében nyújtott édes alakítást. Halasini játéka, hangja a „Három a kis lány”-ban ragadta meg figyelmünket s a közönséget. Az öreg, halkszavú líra oly tökéletes tanácsadója volt, hogy édesen haló betétét meg is kellett ismételnie. F. Zalai Margitot ezuttal sem szabad figyelmen kívül hagyni. Bőlkölő, izlőse játéka most három este egymásután ragadja meg a közönséget. Borbélyné is helyén való volt a házmeztérő szerepében. Emlégetünk Tihanyi Bélát, Schubert królját figyelemreméltóan s osszuk meg a dícsérvőt Gózon, Papp István, Németh Nándor, Baranyai, Latabár, Borbély Ándor. Leővey között is, akik rászolgáltak a tapsra s az elismerésre. Az Aldor nővérek táncra az „Aranyvirág”-ban volt édes és ismétlése kért jelenléti Doktor János a pedig a „Három a kis lány”-ban a titkos randőr szerepében tette alakítását nevezetessé. De jegyzzzük meg, hogy a színpad zörnyű poros s egy kis takarítás itt is előér. Párt eleget szívnak az után, legálább a színházban legyen pormentes a levegő. Lantos vendégszereplése is megfelelt a várakozásnak.

KRITIKUS.

A szer-zám gépek bejelentése.

A miniszterium a hadsüknölelel cikkeket gyártásnak fokozása érdekében elrendelte a szer-zám gépeknek kötelező bejelentését. A hivatalos lap tegnap számban közzétett rendelet szerint bejelentési kötelezettség alá esnek: esztergapadok, revolverpadok és autómotók; fúrógépek, fúró és maróiművek; hosszharánt- és függőleges-gyaluk (vágógépek); marógépek; csiszoló és köszörülő gépek; leszurógépek és hidegfűrészek; sajtok, kalapácsok! Kézi vagy fűhajtású gépek nem esnek bejelentés alá.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

HIREK.

A helybeli kath. főgimnáziumban a tanulók felvétele az 1917/18. tanévre július 2. és 3. napján történik d. e. 9—11. óráig. Az 1. osztályba jelentkező tanulók magukkal hozzák az elemi iskola elvégzését igazoló Írtesítő könyvecskét, a születési anyakönyvi kivonatot és az ujjraollási bizonyítványt, a II—VIII. oszt. tanulók pedig az előző évről az osztálybizonyítványt. A más intézlemből jövő tanulók bemutatják az előző osztály bizonyítványokat, születési anyakönyvi kivonatot és ujjraollási bizonyítványt. A felvételek 14:55 koronáig kell fizetni.

Az igazgatóság.

Lépünk be a Vörös Kereszt egyesületbe!

Tán felesleges is részelnünk, hogy mily emberbaráti, nemese célú szolgál a Vörös Kereszt egyesület, hiszen közismert dolog, hogy a legnevesebb intézmények egyike, mely a háború alatt különösen éreztette áldásos voltát. Mai vezérelőnknek a téma körül forog a amikor áldozatkész közhasznunkat a gyűjtésben való serénykedésre felhívjuk, egyben nemcsak a vállalkozóknak arra kérjük, lépjen be mindenki aki csak lehet a nemese intézmény keretébe, hisz oly csekély az évi tagdíj, hogy azt senki sem éri meg.

Személyi hírek.

Szypniewsky György dandár parancsnok két napot városunkban töltött. A névess dandárparancsnok hadiközlősen jegyzés végett jött el a frontról.

Bugach Aladár, a huszások ezredparancsnoka szabadságra hazatért.

A VÖRÖS KERESZT EGYSÉG Kabarója július 8-án lesz megtartva.

Tanév zárás.

Vége. Ismét egy tanév zárult le a mai Péter és Pál napjával, amikor az iskolák kapui végleg bezárultak. Oh hány ifjú táz azok ismét az iskola falak között a haretterre, hogy piros vérvél öntözze az amogy is vértáztatis földet. Hány szülő reményéégre vész oda az ádátlan haretban, hány ifjú szív pusztul el, ki az iskola falain kívül mlg ismerte az életet.

Vajha az új tanév a béke esendjében nyilna meg s az iskolák falain belül ismét az élet, a esendes nyugodt munka vehető ismét kezletét!

Jótekönyvség.

Mihályi István pékmester és neje. Nagykanizsáról való elköltözésük alkalmából az ipartestület szegényei részére 50 koronát, a szegényház alapra 50 koronát, a vak katonáknak 50 koronát, a hadiártyáknak 50 koronát, a 20-as honvédek rokkant alapjárta 50 koronát, összesen 250 koronát adományozott.

A Vöröskereszt népnépnepélye.

A Vöröskereszt egyesület vasárnapi (július 8-iki) népnépnepélyének programjával teljesen elkészült a bürgöz rendezőség. A műsorból megállapíthatjuk, hogy a népnépnepély a legsikerültebb nyári mulatság lesz a előrangú szórakozást nyújt felöltötteknek és gyermekeknek egyaránt. A népnépnepélykeretében foglalt kabaréelőadásra a pécsi színtársulat elsőrendű tagjait sikerült megnyerni. A kabaré műsora a következő:

1. Nyitány. 2. Kató tináj, pástor dal. Éneklő: Németh Irén. 3. A ténemester. Előadja: Latalár Rezső. 4. a. Dal a fészekről, b. Verje meg az Isten. Éneklő: Tihanyi Béla. 5. a. Ieli bin di Gräthe b. Szerelmonkóvács el, Sanson. Előadja: Peterdy Eusé. 6. a. Dzsentyer tót, b. Kutyasora a kunsáft sorsa c. Két sebe-nell katona a színházban d. A kedlet-aspiráns. Éneklő: Németh Nándor. 7. Szalon és nemzeti táncok. Táncokját a színtársulat tagjai. A rendezést Németh Nándor végzi.

A helybölj személyenkint 1 korona.

Olcsó dohányrecept

Egy német újságban olvastuk: Gyűjtünk mályva, szeder, számoza, dió s szőlővetet, vágjuk össze zöld állapotban egy, mint a dohányt és tartuk száraz helyen. Aztán vegyünk forró kávéljat, tegyük bele dohányt, aztán a száraz öszvevágott leveleket hagyjuk benne jól átvödni, aztán tegyük ki szárazra ismét. Használat előtt tanácsos még egy kis valódi dohányt tenni közé. Aki szagot akar, tesz bele egy kis rózsaszirmot, melytől a legkellemesebb illata lesz.

Fürdőkályhák és hengerek kiserelése.

A m. kir. honvédelmi miniszter a 24591/1916. sz. rendeletével hadiközlőkra igénybevetett fürdőkályhabengerek kiserelését, árendelést s azok beszerelésével és kiserelésével a „Neptun” részr. társ. budapesti cégét bízza meg. A megbízott cég alkalmozottait — az elsőfokú iparhatóság által is látalmazandó igazolvánnyal látja el. A kiserelési munkák megkezdése külön is közöz fog tétetni. A kiserelési megbízott vállalat alkalmazottainak, ha szabályszerű igazolványukat felmutatják, az épületekbe és a lakásba való belépést s ott a kiserelési fogantatósítását mindenki megengedni köteles. A póthengerek felszerelése a rözhengerek felszerelése után azonnal megtörténik. A rendelet egész terjedelmében a Belügyi Közlöny f. é. 26. számában található fel.

A repce ármaximálása.

A hivatalos lap kormány rendeletét közöl, melylyel az idej repcetermést tár alá veszi. Az idej termésből származó repceanyagért és vadrepceanyagért kövételhető legmagassabb árat pedig a következőképpen állapítja meg: káposztarepce 90 K, réparepce 86 K, vadrepce 46 K tiszta sulyban métermázsanként, közpénzfizetés mellett.

Vasutmenti gazdák figyelmébe.

Az aratási idő beálltával gyakran megtörténik, hogy a vasuti pálya ment n tüzttárlaton belül összehardott gabona-kereszek és száraz takarmány a közlekedő mozdonyok szikráitól meggyulad. Hogy ezen veszélyt elkerültessek, a polgármester felhívja az érdekelteket gazdák figyelmét arra, hogy a gabona-kereszeket a pályától a vasut üzleti rendtartásán a szikráknak 25 méterrel megállapított gyújtóérvétségára való tekintettel legalább 25 méter távolságra rakják le. Oly helyeken pedig, hol a földterület meg nem felelő nagysága miatt ezen távolság betartható nem volna, onnan az illetők terményeiket mielőbb távolítsák el, addig is azonban az elhelyezett termények és a vasut közti tárlón elég széles sávokat szántsanak. A lábon álló terményekben és a száraz tárló által okozható tüzekről lehet megakadályozása végett a pályaszomszédok a pálya és a földterületek elhatárolásánál bejáról huzannak.

Carriert

sokan csináltak multikor cikknökre vonatkozólag felvilágosítást nyertünk, hogy az ásványvizek drágulásának sokféle jogos indító oka van, miért is a rekedt víz 52 filléres árba is bele kell nyugodnunk.

Gyűjtünk gyógynövényeket!

A honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala újra kéri a gyógynövényeknek minél nagyobb mennyiségben. A gyógynövényeket elsősorban szeretetadományként kéri, de azon gyűjtőktől, akik nagyobb mennyiségű gyűjtőnek és azt eladni kívánják, hajlandó a gyógynövényeket beváltani oly módon, hogy bizonyos átlékos kezelési költség levonásával a beklődő javára árukeltesíteni. Ezzel azt a célt óhajítja a Hivatal elérni, hogy azok a gyűjtők, akik nem óhajtják az áldozatkész munka mellett az eredményes gyűjtéssel járó szedés és szállítási költségeket is fedezni, ne essenek a Hadségélyező Hivatal propagandáját kihasználó lelkiismeretlen, agynövények áldozatául, hanem számításukat is megtalálva, áldozhassanak a hazafiság oltárán.

Fürdőek élelmezése Lipik fürdőn

A fürdőigazgatóság szállodában elhelyezett fürdővendégek penesébbani élelmezésével való ellátásáról teljes mértékben egész időnyre gondoskodtak. Fürdővendégek száma mai napig 1863.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! — Hadségélyező Hivatal főpöncztára, Képviselethez.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az intelligens magyar uri közönség

napilapja a

BUDAPESTI HIRLAP

Harminchét éves rendületlen és változatos programja

A magyarságért Ezt állja és tartja és közölte idegen áramlatoknak minden rohamával szemközt.

Programmokkal egyességei politikai gondolat emelkedett megnyilatkozásai.

Tárcakölkek regényei irodalmi értékűek és szórakoztatók.

Tudósításai frissék, kimerítők és megbízhatók.

Szerkesztésében izléses, komoly és gondos. A BUDAPESTI HIRLAP-nak, mely július elsőjével új elölírtést nyit előzetési ára: egész évre 38 korona, félére 19 korona, negyedére 9 korona 50 fillér, egy hónapra 3 korona 30 fillér. A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII kerület Rókk-Szállás-d. 4. sz.

Szeretettományokat a frontra szállít a Hadsegélyző Hivatal Átvételi Kültöménye: Budapest, VI., Váci-utca 38.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyszerű szigoruan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrámbor tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők:** A világháború legnagyobbról, irásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború történetét, azt mind előnként tárgyalja részletes képekben és ábrákban, művészi utóval és „lélektől” jellemzi. Hozzájárul a Főrege hetilapjait, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyvenhárom 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Újság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyvenhárom 5 korona. „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelőkelőbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hetilap (szekszárdi Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ára félévre 10 kor. Mutatványtámasztó közzségi kúld a kiadóhivatal.

Bukott

középiskolai tanulók

érdeklében forduljunk sürgősen
ZSOLDOS TANINTÉZET-hez,

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 84.

☎ Telefon 32-40. ☎

Ugyanott előkészítés magánvizsgákra, osztályösszevonással, felelősség mellett.

A középiskola kivonatos tananyaga megrendelhető. Ismertetőt küld az igazgatóság.

MILKA

Suchard
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

A világháború

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	30 korona.
Félévre	10 "
Negyedévre	6 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest,
VII. Rákóczi ut 54. szám

VIZSGÁKRA

osztályösszevonással, a középiskola minden osztályból gyorsan felelősséggel készült elő a

ZSOLDOS TANINTÉZET

BUDAPEST, VII., DOHÁNY-U. 84.
TELEFON 32-40.

A középiskola rövid és mégis könnyű tananyaga megrendelhető. Nélkülözhetetlen magántanulóknak, műveltség-törökroknak.

A ZALAI KÖZLÖNY
egyes számonként kapható Ifj. Wajdits
József könyvkereskedésében

Összefoglaló tankönyv

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. Nélkülözhetetlen rendszeres és magántanulóknak, önkéntes vizsgára készülőknak. Legjobb eszköz az általános műveltség elajátítására. Két kötet. Ára 15 kor. Megrendelhető

Zsoldos Tanintézetnél

Budapest, VII. Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekből
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árból
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.